

ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง
และความรู้สึกภูมิใจชอบ

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

ปริญญาบัตร

ของ

สมพงษ์ ทิรพัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สิงหาคม ๒๕๖๓

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้

2587 8580 ประธาน
โดย กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร. ปรีชา ชรรณา และอาจารย์โชติ เพชรชื่น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ใหญ่ และคณะครูของโรงเรียนวัดไผ่เย็นนารี โรงเรียนวัดมหาบุศย์ กรุงเทพมหานคร โรงเรียนวัดสัมปทวน โรงเรียนวัดกลางบางแก้ว โรงเรียนวัดท้าวหนก (เทพวิทยเสถียร) โรงเรียนวัดตุ๊กตา โรงเรียนเพิ่มวิทยามูลนิธิ จังหวัดนครปฐม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ซึ่งไม่สามารถจะกล่าวนามได้หมด ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

สมพงษ์ ทิรพัฒน์

สารบัญ

บทที่

หน้า

๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๑
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๑
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๒
๕	สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	๔๓
	ความมุ่งหมาย	๔๓
	กลุ่มตัวอย่าง	๔๓
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๔๓
	การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
	อภิปรายผล	๔๖
	ขอเสนอแนะ	๔๙
	บรรณานุกรม	๕๓
	ภาคผนวก	๕๕

๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๓๑
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ๓๑
	การวิเคราะห์ข้อมูล ๓๒
๕	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ๔๓
	ความมุ่งหมาย ๔๓
	กลุ่มตัวอย่าง ๔๓
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ๔๓
	การวิเคราะห์ข้อมูล ๔๓
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๔๔
	อภิปรายผล ๔๖
	ข้อเสนอแนะ ๕๑
บรรณานุกรม	 ๕๓
ภาคผนวก	 ๕๕

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แยกตามโรงเรียน และเพศ	๑๘
๒ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากการแบ่งกลุ่มแล้ว	๑๘
๓ คาสถิติพื้นฐานของเครื่องมือที่สร้างขึ้น	๓๒
๔ คาสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง	๓๓
๕ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่น ในตนเอง	๓๔
๖ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง	๓๕
๗ คาสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ	๓๗
๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับ ผิดชอบ	๓๘
๙ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ	๓๙
๑๐ คาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดการอบรม แบบเข้มงวด แบบทดสอบวัดการอบรมแบบประชาธิปไตย แบบทดสอบ วัดความเชื่อมั่นในตนเอง และแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ	๔๑

บทนำ

ประเทศไทยขณะนี้ปัญหามากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ยิ่งเกิดขึ้นมากขึ้น ตามความเจริญของบ้านเมือง กลายเป็นว่ายิ่งแก่ยิ่งเกิด จึงมีข้อจำกัดของการให้ประเทศชาติเจริญขึ้น และขณะเดียวกันก็ให้ปัญหาเกิดขึ้นน้อยที่สุดที่จะพัฒนาอย่างไร ซึ่งก็ได้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ปรัชญาของการพัฒนานั้นคือ ต้องพัฒนาทั้งด้านวัตถุ และจิตใจไปพร้อม ๆ กัน และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือควรที่จะเริ่มพัฒนาบุคลิกภาพ อันรวมถึงนิสัยใจคอเสียก่อน (วีรยุทธ วิเชียรโชติ, ๒๕๑๓ : ๓๓) ฉะนั้นจึงต้องหาวิธีการที่จะต้องปรับปรุงบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งลักษณะของคนที่ดีแล้วนั้น แมตแทน (Batten) ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาชุมชน (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ๒๕๑๔ : ๓๔ - ๕๔) ได้กำหนดไว้มี ๕ ประการ คือ รู้จักคิดอย่างมีจุดหมายปลายทาง, สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า, สามารถทำเป็นกิจการที่ยั่งยืนสืบชน, ยินดีรับฟัง และทำความเข้าใจความคิดเห็น และความสนใจของผู้อื่น, มีความชำนาญในการที่จะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ตนผู้อื่น และสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ๒๕๑๔ : ๕๕ - ๗๓) ให้ความเห็นว่าคนที่บุคคลจะมีลักษณะดังกล่าวได้นั้น บุคคลจำต้องมีคุณสมบัติพื้นฐาน (Pre - requisite) ซึ่งมีอยู่ ๕ ประการเสียก่อนดังนี้

๑. ความรับผิดชอบ (Responsibility)
๒. ความสม่ำเสมอ (Uniformity)
๓. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - confidence)
๔. ความพยายามพึ่งตนเอง (Self - reliance)
๕. ความซื่อสัตย์เที่ยงตรง (Honesty)

ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะสามารถสร้างเสริมให้เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ได้ก็ต้องอาศัยกระบวนการสังคมนิยม (Socialization) มากกว่าสิ่งอื่น ๆ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพราะผลการวิจัยต่างแสดงให้เห็นว่าทัศนคติ และคุณธรรมที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีก็คือ

ตลอดจนบุคลิกภาพโดยส่วนรวมของบุคคลผู้นั้น ส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลผู้นั้นได้รับตั้งแต่วัยทารก และวัยเด็กเล็ก แม้เมื่อเจริญวัยขึ้นบุคคลผู้นั้นจะมีประสบการณ์อันเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ซึ่งช่วยเสริมสร้างทัศนคติ และคุณธรรมให้แก่บุคคลผู้นั้น แต่ประสบการณ์เหล่านี้ก็หาได้มีอิทธิพลลึกซึ้งไปถึงประสบการณ์เดิมอันเป็นรากฐานที่สร้างมาแต่เยาว์วัยไม่ (ละนัยมาศ ศรีหัตถ์, จรรยา อุดมรัตน์, ๒๕๐๐ : ๑) จึงกล่าวได้ว่าผู้ใหญ่ในบ้านได้แก่พ่อแม่ พี่สาว พี่อา จะเป็นผู้อบรมแบบทางที่ความรู้สึกที่มีต่อคน ต่อสิ่งของ และต่อชีวิตโดยทั่วไป แม้ว่าการกระทำของพฤติกรรมเหล่านี้จะเปลี่ยนไป หรือพัฒนาขึ้นบ้างก็ตาม แต่โครงสร้างของมันก็คงเดิม

การค้นคว้าเรื่องการอบรมเลี้ยงดูในต่างประเทศ ได้มีอย่างกว้างขวาง อาทิ กลูก และกลูก (Glueck and Glueck อ้างจากศึกษาธิการ, ๒๕๐๕ : ๑๐๒ - ๑๐๔) ได้ศึกษาลักษณะร่างกาย จิตใจ และพื้นฐานของครอบครัวของเด็กเกร ๕๐๐ คน และเด็กโมเกร ๕๐๐ คน พบว่าลักษณะชีวิตครอบครัวของเด็กแต่ละคนจะเป็นเครื่องชี้และทำให้สามารถตัดสินได้ว่า เด็กนั้น ๆ จะเป็นเด็กดีหรือเด็กเกร และสรุปว่าองค์ประกอบของครอบครัวที่มีผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ และพฤติกรรมของเด็กมี ๕ ประการ คือ ความรักของมารดา ความรักของบิดา การเลี้ยงดูของมารดา วินัยของบิดา หรือวิธีที่บิดาใช้เพื่อให้บุตรเชื่อฟังคำสั่งสอน ความรักใคร่ปรองดองกันของครอบครัว

เฮิร์ลล็อก (Hurlock, 1964 : 661) ศึกษาพบว่าผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยวิธีวิธีประชาธิปไตย กล่าวคือให้ความรักความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็ก จะทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนมาก เป็นมิตร ซื่อสัตย์ คล่องแคล่ว ระวัง มีอารมณ์มั่นคง มีความคิดริเริ่ม ฟังตนเอง และสามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ ส่วนการเลี้ยงดูโดยวิธีดัดการิปไตย ทำให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกอบอุ่นมั่นคงปลอดภัย มีความรู้สึกกลัว คือ สิ่งที่ต้องทำตามอย่างเคร่งครัด ทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะไม่เคยฝึกตัดสินใจแก้ปัญหาเอง

สำหรับสังคมไทยแบบเดิม วิบุต วิเชียรโชติ (วิบุต วิเชียรโชติ, ๒๕๐๖ : ๘๔-๘๕) ได้ข้อคิดเห็นว่าเป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์ ซึ่งมีระบบการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบไม่เน้นการฝึกให้พึ่งตนเอง แต่เน้นให้พึ่งผู้ใหญ่ อบรมแบบให้ความปกป้องคุ้มครอง ให้ความรักแต่ไม่เน้นการให้เหตุผล

เน้นการเสียสละ จึงทำให้บุคลิกภาพของชาวไทยเป็นไปในลักษณะที่มีความเชื่อเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ มีความเกรงอกเกรงใจ มีแรงจูงใจไม่ล้นพ้นสูง มักจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เน้นประสิทธิภาพในการทำงาน มักทำงานตามสบาย รักสนุก มุ่งหาความสุขในปัจจุบันแบบ "ดื่มเบียร์ใกล้มือ" ขาดการประหยัดสะสมเงินไว้ลงทุน ขาดการวางแผนอนาคต มักจะขาดวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานไม่ค่อยสูง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ไพฑูรย์ เครือแก้ว : (ไพฑูรย์ เครือแก้ว, ๒๕๑๓ : ๑๔๔ - ๑๔๕) ที่ว่าลักษณะที่เป็นจุดเด่นของครอบครัวชาวไทย คือ เด็กเป็นจุดสนใจของครอบครัวทุกคนต้องการให้เด็กได้รับความปลอดภัย และเติบโตขึ้นเลี้ยงตัวเองได้ บิดามารดาทุกคนจะยอมเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อให้ลูก ๆ ทุกคนมีความสุข บิดามารดาจะทุ่มเทความรักให้แก่อุปการะ และคอยเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา จนบางครั้งทำให้เกิดผลเสียขึ้น คือ ทำให้เด็กไม่รู้จักโต และเอาตัวไม่รอดเมื่อขาดผู้ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นคนไทยจึงขาดความรับผิดชอบ และไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตนเอง และกรมการฝึกหัดครู (บัญญัติ บุณฑกร, ๒๕๑๔ : ๒๒) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไว้ดังนี้

๑. แบบประชาธิปไตย (Democratic) คือ บิดามารดารับผิดชอบต่อร่วมกันในการเลี้ยงดูบุตร และภาระอื่นของครอบครัว การตัดสินใจใด ๆ ในครอบครัวเกิดขึ้นจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคน บุตรมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ของครอบครัว มีโอกาสหัดคิดริเริ่ม และตัดสินใจจากเรื่องเล็กไปหาเรื่องใหญ่ และจะสร้างเป็นนิสัยต่อไปจะรู้จักคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้

๒. แบบอิตาเลียน (Authoritarian) คือ บิดามารดามีอำนาจเด็ดขาดในภารกิจทุกประการในครอบครัว เป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมายและกฎเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับบุตรในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบนี้จะห่างเหิน บุตรจะรู้สึกขาดความอบอุ่นและมั่นคงปลอดภัย การปฏิบัติตามคำสั่งบิดามารดาเป็นประจําทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

๓. แบบปล่อยตามใจ (Laissez - faire) บิดามารดามักใช้อารมณ์กับบุตรมากกว่าเหตุผล บุตรจะรู้สึกขาดความรักและมักจะมองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่เชื่อความยุติธรรม และไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือรับการฝึกฝนให้มีคุณธรรมความดีต่าง ๆ ขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจไม่ล้นพ้น ไม่มีความขยันขันแข็ง และไม่สามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

จากผลการศึกษาค้นคว้าเหล่านี้ ทำให้ทราบว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่าง วิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
๒. เปรียบเทียบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง
๓. หาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ทำให้ได้แบบทดสอบ วัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
๒. ทำให้ทราบว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองจะมีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบอย่างไร จะได้ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในธรรมชาติของเด็กได้ถูกต้อง
๓. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ดีขึ้น
๔. ทำให้ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษา ได้เข้าใจคุณลักษณะของความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถปรับปรุงวิธีการ หลักสูตร วิธีสอน ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. กลุ่มตัวอย่าง การศึกษาค้นคว้านี้กระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของโรงเรียนในจังหวัดนครปฐม จำนวนนักเรียน ๑๔๕ คน เป็นชาย ๑๐๕ คน หญิง ๔๐ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งเป็น ๒ ตอน

ตอนที่ ๑

เปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวด และแบบประชาธิปไตยในระดับต่าง ๆ กัน

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- ระดับการให้การอบรมแบบเข้มงวดและแบบประชาธิปไตย

ตัวแปรตาม

- ความเชื่อมั่นในตนเอง
- ความรู้สึกผิดชอบ

ตอนที่ ๒

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังต่อไปนี้

- วิธีการอบรมเลี้ยงดู
- ความเชื่อมั่นในตนเอง
- ความรู้สึกผิดชอบ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงออกต่อลูกโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ชอบตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาให้ลูกปฏิบัติตาม โดยที่บางทีลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น ชอบบังคับลูกให้ทำตามกฎเกณฑ์ของตัวโดยเคร่งครัด ไม่ยอมให้ลูกแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง ไม่ยอมรับฟังเหตุผลใดๆ ของลูก ชอบลงโทษลูกตามอารมณ์ ไม่ส่งเสริมให้ลูกแสดงความสามารถ เช่น ในการตัดสินใจ ชอบกำกวมเรื่องส่วนตัวของลูก ลงโทษลูกไปทั้ง ๆ ที่ลูกยังไม่รู้ถึงเหตุผลที่ต้องถูกลงโทษ ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การช่วยเหลืองานของครอบครัว กิริยามารยาท การคบเพื่อน การเรียน การเล่น การเที่ยวเตร่ อดนอนอยู่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดนี้วัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

๒. วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึงพฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงออกต่อลูก โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ แสดงความรักใคร่ห่วงใย ให้ความสนิทสนม ส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ เช่นการแสดงความคิดเห็น ยินดีรับฟังความคิดเห็นของลูก ให้ลูกรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัว ถ้าลูกไม่ทำตามคำแนะนำ ก็จะอธิบายเหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำอย่างนั้น ถ้าจะมีการลงโทษก็อธิบายให้ลูกทราบเสียก่อน ในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ การช่วยเหลืองานของครอบครัว ภาระงานนอกบ้าน การคบเพื่อน การเรียน การเล่น การเที่ยวเตร่ การเป็นอยู่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนี้วัดได้โดยแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

๓. ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความมั่นใจที่จะกระทำการใด ๆ อย่างองอาจซึ่งถ้าลงตั้งใจจะกระทำการสิ่งใดแล้ว จะไม่มีการลังเล หรือหวั่นวิตกในความสามารถของตนเอง และไม่มีอาการหวั่นไหวกลัวว่าจะถูกคนอื่นติเตียน หรือหาว่านอกคอกต่าง แม้จะมีอุปสรรคขวากขว้างก็ไม่ยอมเลิกถ่ม หรือเปลี่ยนใจแต่อย่างใดทั้งสิ้น ความเชื่อมั่นในตนเองนี้วัดได้โดยแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

๔. ความรู้สึกรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผิดหนึ่งของบุคคลซึ่งเมื่อปะทะสัมพันธ์กับสถานการณ์หรือบุคคลจะแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ถ้าเผชิญต่อความจริง รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด คอยติดตามผลงานเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น มีความซื่อสัตย์ ไว้วางใจได้ และรักษาทรัพย์สมบัติของส่วนรวมเหมือนของตนเอง ความรู้สึกรับผิดชอบนี้วัดได้โดยแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ปัจจุบันนี้นักจิตวิทยาส่วนมาก เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคลย่อมก่อตัว และเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก ทั้งนี้ทั้งนั้นนักจิตวิทยาหลายท่านได้ตั้งทฤษฎีบุคลิกภาพ อาทิ

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ซึ่งมี فروยด์ (Freud) เป็นผู้นำ Freud เชื่อว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพ เป็นขบวนการต่อเนื่องกัน โดยมีระยะสำคัญที่สุดคือ ระยะตั้งแต่เกิดจนถึง ๕ ปี แรกของชีวิต เพราะระยะนี้เป็นระยะที่จุดลักษณะของบุคลิกภาพเริ่มวางรากฐานโดยถาวร فروยด์ (Freud) จึงแบ่งต่อไปว่าบุคคลมีการพัฒนาทางบุคลิกภาพเป็นลำดับไป เริ่มตั้งแต่ขั้นอวัยวะปาก (Oral Stage) ขั้นอวัยวะขับถ่าย (Anal Stage) ขั้นอวัยวะสืบพันธุ์ (Phallic Stage) และขั้นสืบพันธุ์ (Genital Stage) ในที่สุด فروยด์ เชื่อว่าบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไปจากบุคคลหนึ่งยังอีกบุคคลหนึ่ง ในวัยผู้ใหญ่ขึ้น ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ และวิธีการที่แต่ละบุคคลใช้แก้สภาพความขัดกัน ซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละ Stage นั้น (พวงจันทร์ ทูลละอิมพะ, ๒๕๑๕ : ๑๑๕)

ทฤษฎีจิตวิทยาทางสังคม แอลเลอร์ (Adler) ซึ่งเชื่อในทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่ความรู้สึกเป็นความหนึ่งของกลุ่ม (Belonging) ว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคล และสามารถอธิบายพฤติกรรมได้ทุกอย่าง ทฤษฎีนี้เน้นความต้องการของสังคมว่า หากเกิดมาโดยไม่ประคับประคอง (Interaction) กับคนที่อยู่รอบตัว อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ กฎเกณฑ์ และขอบเขตของสังคม ประสบการณ์แรกที่เด็กได้สังเกต และรับรู้จากครอบครัวจะพัฒนาขึ้นเป็นทัศนคติ ความเชื่อ และ ทฤษฎีนี้เห็นว่าองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น ครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในบ้าน ทัศนคติของสังคม โดยเฉพาะครอบครัว เป็นโอกาสแรกที่เด็กได้รับอิทธิพลต่าง ๆ จากสังคม (ปราณีตา สุขุม, ๒๕๑๔ : ๑๒)

ซัลลิแวน (Sullivan) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาทางสังคมอีกผู้หนึ่ง เชื่อว่าบุคลิกภาพของบุคคล เป็นผลมาจากอิทธิพลของสัมพันธภาพของบุคคล กับสิ่งแวดล้อม หรือกับบุคคลอื่น ๆ ที่ล้อมรอบเขาอยู่ Sullivan เน้นว่าการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล คือการปรับตัวเข้ากับปัญหา การพัฒนาทาง

บุคลิกภาพของบุคคลมีจุดมุ่งหมาย เพื่อความเข้าใจ และสนองความต้องการพื้นฐานหนึ่ง และเพื่อความมั่นคงความเป็นอยู่อันดีในสังคม ความรู้สึกเป็นเจ้าของและการได้รับการยอมรับหนึ่ง บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนา และเปลี่ยนแปลงตามวัย และประสบการณ์ที่เขาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (เกออดู ภาวสิทธิ์, ๒๕๑๔ : ๖)

อาจกล่าวสรุปได้ว่าบุคลิกภาพของบุคคลซึ่ง กิลฟอร์ด (Guilford, 1957 : 7) ได้กำหนดลักษณะไว้ ๗ ประการ คือ ความต้องการ ทักษะ อารมณ์ ความถนัด การทำงานของระบบอวัยวะ และรูปร่างภายนอก ย่อมก่อตัวและมีรากฐานสำคัญมาจากกระบวนการสังคมประติ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวในวัยเด็ก ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมก็จะมีการพัฒนาบุคลิกภาพไปในทางที่ดีปรารถนา แต่ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมก็จะทำให้บุคลิกภาพมางตัวบกพร่องไป

๒.๒ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวด

๒.๒.๑ ทรกเค (Radke, 1964 : 11 - 12) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กว่า บิดามารดาที่ฝึกความเป็นระเบียบ จะทำให้บุตรเป็นคนเจ้าระเบียบ เคารพกฎเกณฑ์ มีการรับผิดชอบ และปรับตัวได้ดี

บิดามารดาที่เข้มงวด จะทำให้บุตรมีความวิตกกังวลสูง อารมณ์ไม่มั่นคง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ก้าวร้าว มีเพื่อนน้อย

บิดามารดาที่ให้อิสระแก่บุตร จะทำให้บุตรค่อนข้างก้าวร้าว เป็นตัวของตัวเองแต่ก็โหดมาก

บิดามารดาที่ตามใจบุตรมาก จะทำให้บุตรค่อนข้างก้าวร้าว เป็นตัวของตัวเองและชอบคบเพื่อน

๒.๒.๒ บาธวิน (Baldwin, 1948 : 127 - 136) ศึกษาเด็กอายุประมาณ ๔ ขวบ พบว่าพ่อแม่ที่ปกครองเด็กแบบประชาธิปไตยกล่าวคือพ่อแม่จะมีกิจกรรมร่วมกับเด็ก ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจ อธิบายเหตุผลของการตั้งกฎเกณฑ์ของครอบครัวสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก มักจะทำให้เด็กซุกซนก้าวร้าว อยากรู้อยากเห็น เป็นผู้นำ กล้าแสดงออก ส่วนพ่อแม่ที่ปกครองเด็กแบบอัตตาธิปไตย คือใช้อำนาจกับเด็กจะทำให้เด็กเป็นคนเจ้าระเบียบ ไม่ก้าวร้าว มีความอยากรู้อยากเห็นน้อย มีความกิริยาเริ่มสร้างสรรคน้อย มีความเห็นแบบคล้อยตามผู้อื่น และชอบเพื่อน

เฮิร์ลอค (Hurlock, 1964 : 361) ศึกษาว่าผลของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยวิธี
วิธีประชาธิปไตย กล่าวคือให้ความรักความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของเด็กจะทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ
มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีเพื่อนมาก เป็นมิตร ซื่อสัตย์ กลองแกล้ว ำาเริง มีอารมณ์ขัน มีความ
กิริยาเริ่ม ฟังตนเอง และสามารถเผชิญหน้ากับความไม่พอใจ ด้วยการเลี้ยงดูโดยวิธีอัตตาธิปไตย ทำให้
ให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความอบอุ่นมั่นคงปลอดภัย มีความรู้สึกลัว กลัว สิ่งที่ต้องทำ ความ
ว่องไวเกรงกลัว ทำให้ขาดความกิริยาเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะไม่เคยฝึกหัดฝึกใจแก่
ปัญหาเอง

กลุค และกลุค (Glueck and Glueck ศึกษากรมการศึกษากาตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๖ :
๑๒๓) ศึกษาการอบรมวิธีที่บิดาตั้งกฎบังคับอย่างเข้มงวดทำให้เด็กประพฤติตาม โดยมิได้คำนึงถึงความ
ต้องการ หรือระดับวุฒิภาวะของเด็ก เด็กจะเติบโตมาเป็นคนที่ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบออก
ความนึกเห็น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อถึงคราวที่เด็กจะแก้ปัญหา ก็จะทำได้ ไม่มีความ
เข้าใจอย่างชัดเจนว่าพ่อแม่หวังจะให้เขาเป็นเช่นไร ประพฤติตัวอย่างไร ส่วนเด็กที่อยู่ในวัย
ซึ่งพ่อแม่วางไว้ และบอกเหตุผลรู้ความจำเป็นที่สิ่งปฏิบัติ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหา
ที่ไม่ได้ เป็นเด็กที่ขอมแสดงความคิดเห็น

ชอแบน (Shoban, 1950 : 148) ศึกษาพบว่าบิดามารดาที่เข้มงวดกับบุตรจะทำให้บุตร
ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความกล้าในการแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

มิลเลอร์ (Miller, 1946 : 37 - 46) ศึกษาว่ายิ่งแม่เข้มงวดกับลูกเพิ่มขึ้นเท่าใด
ลูกยิ่งเกิดความรู้สึกหงุดหงิดและคับข้องใจมากขึ้นเท่านั้น และยังพบอีกว่า ความคับข้องใจอันมีอันทางมาก
กับความก้าวร้าว

มอนโร (Monroe, 1962 : 185) ได้เสนอผลการศึกษาของ ไชนอนด์ (Symond)
ว่า พ่อแม่ที่ขอมให้ส่วนมากกับบุตร จะทำให้บุตรเป็นคนที่อยู่ในระเบียบแบบแผน หัวข้อ มีความ
เชื่อฟังสูง ขาดความกิริยาเริ่ม ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ขมขื่นกับผู้อื่น

คอฟแมน (Korffman, 1963 : 354) ศึกษาพบว่า ถ้าพ่อแม่บังคับ และเข้มงวดกับเด็ก
มากเกินไป จะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง และมีอารมณ์ไม่มั่นคง

สำหรับการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดนั้นก็ มักจะมีการลงโทษเมื่อเด็กไม่ปฏิบัติตามคำสั่งความถูกไปด้วยเสมอ และนักจิตวิทยาได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการลงโทษไว้ดังนี้ อาทิ

ปรีชา ชรรมา (ปรีชา ชรรมา, ๒๕๑๕ : ๓๐.) กล่าวว่า การลงโทษสถานเบา นั้นจะเป็นการบอกเล่าให้ผู้รับโทษทราบว่า อะไรผิด อะไรถูก อะไรควร อะไรไม่ควร ส่วนการลงโทษสถานหนักนั้นจะเป็นการเพิ่มความตึงเครียด หรือความวิตกกังวลมากขึ้น ถึงระดับที่ทำให้ผู้รับโทษต้องหลอมลอย หรือหันเหไปจากแนวทางที่ควรกระทำอยู่

ระวิพันธุ์ โสมะพันธุ์ (ระวิพันธุ์ โสมะพันธุ์, ๒๕๑๓ : ๕๗) การลงโทษนอกจากจะเป็นวิธีการควบคุมพฤติกรรม ซึ่งมีประสิทธิภาพต่ำแล้ว ยังทำให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาที่ไม่ได้คาดไว้ต่อพฤติกรรมนี้อีกด้วย

4 เจอร์ซิดท์ (Jersild, 1960 : 89 - 93) กล่าวว่า การลงโทษเป็นการย่ำให้เพิ่มความสำคัญของระเบียบวินัย จึงเป็นของจำเป็นที่ควรกระทำ แต่ต้องไม่กระทำร้ายกว่ามิโทษ และต้องระวังอย่าให้เด็กเข้าใจว่าที่ลงโทษนั้นเป็นการแก้แค้น ซึ่งจะทำให้เกิดการท้าทายอย่างเปิดเผย หรือเก็บซ่อนไว้ในใจ

จากความคิดเห็นและการศึกษาเหล่านี้พอจะสรุปได้ว่า การยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีผลทำให้เกิดความวิตกกังวล ขาดความกล้าในการแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อฟังสูง ส่วนการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็น มีความคิดริเริ่ม มีอารมณ์มั่นคง เป็นตัวของตัวเอง และมีความภูมิใจในตัวเอง

๕. ความเชื่อมั่นในตนเอง

๕ มาสโลว์ (Maslow, 1954 : 411) เชื่อว่าคนทุก ๆ คนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ และประเมินค่าความสำเร็จของตนเองไว้สูง ทั้งยังมีความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจนพอใจจะทำให้คนนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึคว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ และมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวาง จะทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่พอเพียง หรือเสียหน้า หรือเสียความภูมิใจในตนเอง (Self Esteem)

ทวน ศรีนวล (ทวน ศรีนวล, ๒๕๐๓ : ๓) กล่าวว่า พ่อแม่ที่เข้มงวดทักท้วงมากเกินไป เกิดไป กอปรกับการถูกเจ้ความคุมให้ทำงานที่ตนเห็นชอบอย่างใกล้ชิดเกือบทุกลมหายใจ เจ้เหล่านี้ไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองเลย ความพยายามที่จะปรับตัวให้เป็นพี่พี่ใจของบิดามารดาทำให้เกิดว่านกระวนกระวาย และหัวเสียคลอกลาด ขาดอิสระภาพ ผลก็คือ ทำให้เป็นคนหวาดกลัว ระวัง อ่อนแอ ขุนเขี้ยว ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

สมกร อภัยพันธุ์ (สมกร อภัยพันธุ์, ๒๕๐๓ : ๔๓) กล่าวว่า เมื่อเด็ก ๆ ทำอะไรไป เทกนั้น ๆ จะคอยตรวจจวบจนตนเองอยู่คนเดียว มีใครเขาชมเชย ตีเกียนเพียงไร เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าการทำงานบางอย่างนั้นบางคนชมบางคนไม่ชม เด็กจะพยายามคิดกับเอาเองว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้รับการยกย่องชมเชย หรือเป็น "คนดี" ในสายตาคนอื่น ถ้าลองทำตามความคิดแล้วคนอื่นยอมรับ ก็จะเกิดความเชื่อมั่นในความคิดของตัวเองมากขึ้น แต่ถ้าคนอื่นไม่ยอมรับ ก็จะเกิดความท้อใจในตัวเอง ทำให้สูญเสียความเชื่อมั่นในตนเองไป

สโตรธ (Strother) แจ็ค (Jack) และเพจ (Page) ศึกษาพบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาความคิดในเรื่องการนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้แก่ การฝึกฝนเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอ ๆ จนมีทักษะและความสามารถสูง ในที่สุดจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองขึ้น นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองยังขึ้นอยู่กับระบอบการ ระเบียบพัฒนาการและกลุ่มที่ได้ร่วมเล่นหรือร่วมทำงาน ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่ เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คือเด็กที่ไม่บรรลุประสิทธิภาพทางอารมณ์ ไม่กระปรี้กระเปร่าในการกระทำการต่าง ๆ และไม่ยอมต่อสู้กับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง (ซูซีพี ออนโลกสูง, ๒๕๑๖ : ๑๔)

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (ไพฑูรย์ เครือแก้ว, ๒๕๐๓ : ๑๓๕) ให้ข้อสังเกตว่า ลักษณะที่เป็นจุดเด่นของครอบครัวไทย คือเด็กเป็นจุดสนใจของครอบครัว ทุกคนต้องการให้เด็กได้รับความปลอดภัย และเติบโตขึ้นเลี้ยงตัวเองได้ บิดามารดาทุกคนยอมเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อให้บุตรทุกคนมีความสุข คอยเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา จนบางครั้งทำให้เกิดผลเสียขึ้นคือ

ทำให้เด็กไม่รู้จักโต และเอาตัวไม่รอด เมื่อเขาอยู่ดูแลเอาใจใส่คอยให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นบุคลิกภาพทั่วไปของคนไทยจึงมีลักษณะความรับผิดชอบ และไม่คอยมีความเชื่อมั่นในตนเอง

* สมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Child Study Association of America, 1952 : 132 - 135) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของงานนี้คือเพื่อการระงับหรือควบคุมความโกรธ ความรู้สึกต่ำต้อย ความรู้สึกว่าตัวเองมีความผิดอยู่ตลอดเวลา และมีความกลัวต่าง ๆ เพราะความรู้สึกต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดกระบวนการความเชื่อมั่นในตนเอง การลดหรือจกความรู้สึกทั้งกล่าวทั้งหมดไป จึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองขึ้นได้

มัสเสน (Mussen, 1969 : 261) ศึกษาพบว่า พ่อแม่ที่ตามใจเด็กอย่างมีเหตุผล คือปล่อยให้เด็กมีโอกาสเป็นอิสระในการช่วยเหลือตนเอง ส่วนความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น จะทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก ฟังตนเอง สามารถเผชิญชีวิตโดยไม่วิตกกังวล มีความเชื่อมั่นในตนเอง

บาร์ธ (Baruch, 1949 : 4 - 5) ดักเกอร์ (Dugger, 1969 : 1817-A) และสไตร์ (Stires, 1970 : 3511 - A) ศึกษาเรื่องความเป็นผู้นำ พบว่าผู้นำต้องเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง

บุญศรี มุณฑา (บุญศรี มุณฑา, ๒๕๑๔) พบว่า เด็กในนครหลวงมีความเชื่อมั่นสูงกว่าเด็กต่างจังหวัด

กฤตยา กฤษณาภิ (กฤตยา กฤษณาภิ, ๒๕๑๔) พบว่า เด็กวัยรุ่นชายที่ถูกพ่อแม่ฝึกให้ยับยั้งความก้าวร้าว จะมีความมั่นใจในตัวเองต่ำ

ปราณีตา อุษอุม (ปราณีตา อุษอุม, ๒๕๑๔) พบว่า ในวัยรุ่นไทยนั้นความเชื่อมั่นในตนเองสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าสังคม ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ ความสามารถในการควบคุมจิตใจ

เกื้อกูล ทาสีหิ (เกื้อกูล ทาสีหิ, ๒๕๑๔) พบว่า ความมั่นใจในตนเองมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเข้าสังคม ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ การอยู่ในระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความสามารถในการควบคุมจิตใจ การบังคับตนเอง และการแสดงออกทางอารมณ์

อาจสรุปได้ว่าเด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเองได้ก็ต่อเมื่อได้รับความรัก ความสนใจจากพ่อแม่ ได้รับการส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็น และมีอิสระในการตัดสินใจ ส่วนเด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองนั้นก็มักมีสาเหตุมาจากถูกพ่อแม่ควบคุมให้ปฏิบัติตามอยู่ในขอบเขตที่พ่อแม่เห็นชอบ ทำให้เด็กขาดอิสระที่จะคิดหรือตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อพบกับปัญหาไม่สามารถตัดสินใจได้ เพราะไม่เคยฝึกการแก้ปัญหามาก่อน

๖. ความรู้สึกรับผิดชอบ

ชาวด แพรตต์กุล (ชาวด แพรตต์กุล, ๒๕๔ : ๓๓) ให้ความหมายของความรู้สึกรับผิดชอบไว้ว่า หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจ ที่จะทำงาน และกิจกรรมลงวันที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เป็นผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไปทั้งในตำแหน่งที่เป็นผลดี และผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความกระตือรือร้นอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับการมอบหมาย

กาญจนา หาสิตพันธ์ (ชุมนุมทางวิชาการ, ๒๕๖๐ : ๑๘๖) กล่าวว่า ความรู้สึกผิดชอบ มีความเกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองมาก ถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกผิดชอบสูงเขาจะไม่กระทำความผิดในที่ใดก็ตาม และความรู้สึกผิดชอบมีพัฒนาการมาจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ เพราะพ่อแม่แสดงให้ลูกทราบว่าต้องการให้ลูกประพฤติ และปฏิบัติตนอย่างไร นอกจากนี้ทัศนคติของพ่อแม่จะแสดงให้ลูกทราบว่าอะไรเป็นเป้าหมายของพ่อแม่ และจากการที่เด็ก Identify ตนเองกับพ่อแม่ เด็กจะรับเอาค่านิยมของพ่อแม่ไปเป็นของตน

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ๒๕๖๔ : ๕๓ - ๕๔) สรุปองค์ประกอบของความรับผิดชอบว่าประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถรอบรู้ ในงาน ความเอาใจใส่จริงจัง และ ความมุ่งมั่น ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

แกตเทล (Cattell) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับผิดชอบสูงไว้ว่า คือบุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความมุ่งมั่นพากเพียร ดื้อรั้นจริงจัง ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ไม่หวั่นไหว ยึดมั่นกับ (ยุพา อานันท์สิทธิ์, ๒๕๖๕ : ๒๒)

๑๘

บราวเน (Browne) สรุปองค์ประกอบของความรับรู้ถึงรับนิยชมว่าเป็นความไวใจใจ
ความคิดริเริ่ม ความไม่ห่อหุ้มคอกอุปสรรค ทำงานแข็งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความ
ปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม (ยุพา อานันทสิทธิ์, ๒๕๑๕ : ๒๒)

ยุพา อานันทสิทธิ์ (ยุพา อานันทสิทธิ์, ๒๕๑๕ : ๒๔) ได้นิยามปฏิบัติการของความรับรู้ถึง
รับนิยชมว่า คือ บุคคลลักษณะหนึ่งของบุคคลซึ่งเมื่อปะทะสัมพันธ์กับสถานการณ์ หรือบุคคลจะแสดง
พฤติกรรมของกรรวม ๆ กัน ด้วยการทำงานซบเซาแข็ง บากบั่นไม่ห่อหุ้ม คออุปสรรค เป็นที่
ไวใจใจ มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม ความถูกต้องเองได้ มีวินัยในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง
เอง เชื่อมั่นในตนเอง ยึดมั่นในกฎเกณฑ์

ฟังก์ และ วากแนลล์ (Funk and Wagnall, อ้างจาก วรณี รักธรรม, ๒๕๑๕ : ๔)
กล่าวว่า ความรับรู้ถึงรับนิยชม คือ ความคาดคะเนว่าตนจะสามารถรับนิยชมได้มากน้อยเพียงไร
ความรับรู้ถึงรับนิยชมคือการแสดงออกถึงการรับรู้ และรับชมในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไวใจใจ
สามารถจัดการเงินและทรัพย์สินที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังหมายถึงความสามารถใน
การสนองตอบต่อหน้าที่ หรือข้อตกลงที่ทั้งไว้ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรมและหลักธรรมอีกด้วย

นิคม ตั้งกะทิพ (นิคม ตั้งกะทิพ, ๒๕๑๖) ได้นิยามของความรับรู้ถึงรับนิยชมว่า ผู้รับรู้ถึงรับนิยชม
สูงคือบุคคลที่เชื่อถือได้ มีวิริยอุตสาหะ เป็นคนที่มีขอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน มีความรับรู้ถึงรับนิยชม ละเอียดย
รวมรอบ รักความก้าวหน้าทั้งตนเอง

แมกเคลแลนด์ (McClelland, 1953 : 110) ศึกษาเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ
พบว่าผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนี้ต้องเป็นบุคคลที่มีความรับรู้ถึงรับนิยชมสูงด้วย

เพ็ค และ เฮวิงเฮิร์ส (Peck and Havinghurst, 1963 : 12) ศึกษาพบว่า เด็ก
ที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศประชาธิปไตย จะมีความเป็นอิสระในตนเอง และรับรู้ถึงรับนิยชมสูงกว่า
เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีบรรยากาศอัตตาธิปไตย

ปราณีตา สุขอุดม (ปราณีตา สุขอุดม, ๒๕๑๔) ได้ศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นที่มีความ
รับรู้ถึงรับนิยชมนี้ จะมีความมั่นคงทางอารมณ์ บังคับตนเองได้ มีการแสดงออกทางอารมณ์แบบเก็บความ
รับรู้ถึง และเชื่อฟังผู้ใหญ่ และยังพบว่า วัยรุ่นไทยถูกพ่อแม่มีกรอบแบบให้ยับยั้งความก้าวร้าว

หรือฝึกความมีระเบียบวินัยจะมีความรับผิดชอบสูง ส่วนวัยรุ่นที่ถูกละเลยฝึกแบบให้รางวัลบ่อย ๆ จะทำให้มีความรับผิดชอบต่ำ และมีความมั่นใจในตนเองต่ำด้วย

นัยศรี บุญนาค (นัยศรี บุญนาค, ๒๕๔๔) ศึกษาพบว่า บุตรจะมีความรับผิดชอบสูง ถ้าได้รับการฝึกฝนประเภทฝึกความรับผิดชอบ หรือฝึกความเป็นระเบียบวินัย

เกื้อกูล ทาสีศรี (เกื้อกูล ทาสีศรี, ๒๕๔๔) ศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบสัมพันธ์กับ ความมีแรงทางอารมณ์ ความเป็นระเบียบแบบแผน ความมั่นใจในตัวเอง ความสามารถในการ ความถูกจิตใจ และความสามรถในการบังคับตนเอง

กฤตยา กณฐาวุฒิ (๒๕๔๔) ศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และสำหรับกลุ่มวัยรุ่นชายนั้น ความรับผิดชอบสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูแบบฝึกความรับผิดชอบ และการเลี้ยงดูแบบคาดหวังของบิดามารดา

วรวิณี รักธรรม (วรวิณี รักธรรม, ๒๕๔๕) พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบสัมพันธ์กับ ความวิตกกังวลในทางลบ

ประจักษ์ เล็กสวัสดิ์ (ประจักษ์ เล็กสวัสดิ์, ๒๕๔๗) ศึกษาพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ สัมพันธ์ทางลบกับการพึ่งผู้อื่น และสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นผู้นำ

จากการศึกษาและจากข้อคิดเห็นเหล่านี้ อาจสรุปได้ว่าบุคคลจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบก็ ต่อเมื่อได้เคยฝึกอบรมในด้านความมีระเบียบวินัยมาก่อน ทำให้เป็นคนที่มีความเคารพในกฎเกณฑ์ มีความละเอียดรอบคอบ ทั้งตนเอง และสามารถบังคับตัวเองได้ ซึ่งจากลักษณะเหล่านี้อาจกล่าวได้ว่า คนที่มีความรู้สึกรับผิดชอบสูง น่าจะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงด้วย เพราะคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองคงมีลักษณะเป็นคนที่ชอบตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่ชอบพึ่งผู้อื่น และมีพฤติกรรมในทางอารมณ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกรับผิดชอบ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

๑. ความเชื่อมั่นในตนเองระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก น่าจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

๑. การยอมรับแบบเข้มงวด กับ การยอมรับแบบประชาธิปไตย น่าจะมีความสัมพันธ์กัน

ทางลบ

๒. การยอมรับแบบเข้มงวด กับ ความเชื่อมั่นในตนเอง น่าจะมีความสัมพันธ์กัน

ทางลบ

๓. การยอมรับแบบเข้มงวด กับ ความรู้สึกกับผิดชอบ น่าจะมีความสัมพันธ์กัน

ทางบวก

๔. การยอมรับแบบประชาธิปไตย กับ ความเชื่อมั่นในตนเอง น่าจะมีความสัมพันธ์

กันทางบวก

๕. การยอมรับแบบประชาธิปไตย กับ ความรู้สึกกับผิดชอบ น่าจะมีความสัมพันธ์กัน

ทางบวก

๖. ความเชื่อมั่นในตนเอง กับ ความรู้สึกกับผิดชอบ น่าจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก

วิธีดำเนินการ

๓.๑ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ของปีการศึกษา ๒๕๑๓ ในโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์ ในจังหวัดนครปฐม ดังรายการซึ่งแสดงในตาราง

ตาราง ๑ แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แยกตามโรงเรียน และเพศ

ลำดับที่	โรงเรียน	เพศ		รวม
		ชาย	หญิง	
๑	วัดส้มปหวาน	๓๓	๒๗	๖๐
๒	วัดท่าตำหนัก (เทพวิทยเสถียร)	๔๒	๒๘	๗๐
๓	วัดตุ๊กตา	๑๕	๕	๒๐
๔	เพ็ญวิทยามูลนิธิ	๑๕	๑๖	๓๑
	รวม	๑๐๕	๘๐	๑๘๕

๓.๒ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเพราะนักเรียนระดับชั้นนี้มีอายุน้อย จึงมีโอกาที่จะปะทะสังสรรค์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมในสังคมอย่างกว้างไกล ฉะนั้นบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะทางจิตวิทยา (Trait) ของเด็กย่อมเป็นผลมาจากอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ และเหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือเด็กในระดับชั้นมีความ

สามารถหาแหล่งสื่อเข้าใจพอที่จะตอบแบบสอบถามได้ จึงสะดวกการเก็บข้อมูลมากกว่าการใช้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในวัยเด็กกว่านี้

๓.๓ การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๑๘๕ คนนั้น ผู้วิจัยจัดแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม โดยใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และคะแนนจากแบบทดสอบวัดการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ดังแสดงในตาราง

ตาราง ๒ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากการแบ่งกลุ่มแล้ว

คะแนนจากแบบทดสอบวัดการยอมรับแบบประชาธิปไตย

คะแนนจากแบบทดสอบวัดการยอมรับแบบเข้มงวด	คะแนน	ต่ำกว่า $\bar{X}$ ($\bar{X} = 49.6$)	สูงกว่า $\bar{X}$ ($\bar{X} = 49.6$)
	สูงกว่า $\bar{X}$ ($\bar{X} = 47.6$)	๒๖ คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย ($H_S - L_D$)	๖๖ คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก ($H_S - H_D$)
	ต่ำกว่า $\bar{X}$ ($\bar{X} = 47.6$)	๖๓ คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย ($H_S - L_D$)	๒๖ คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการยอมรับแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก ($H_S - H_D$)

สาเหตุที่ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๔ กลุ่ม โดยใช้คะแนนจากแบบทดสอบวัดการยอมรับแบบประชาธิปไตย และแบบทดสอบวัดการยอมรับแบบเข้มงวดเป็นเกณฑ์นั้น เพราะผู้วิจัย

ต้องการศึกษามลของการอบรมเลี้ยงดูเด็กพร้อม ๆ กันทั้ง ๒ วิธีควบคู่กัน ว่าเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในตนเอง และความรู้สึกกับนิคชอบอย่างไร ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมใด ๆ ของบุคคลย่อมมาจากสาเหตุหลาย ๆ อย่าง ซึ่งผลรวมกันมากกว่าสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งโดยเฉพาะ

๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ เครื่องมือวัดความรู้สึกกับนิคชอบ

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีวิธีดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ก. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกกับนิคชอบ เช่น ผลงานวิจัยของ วรณี รักธรรม (๒๕๑๔) และผลงานวิจัยของ บุปผา อานันทสิทธิ์ (๒๕๑๔)

ข. วิเคราะห์พฤติกรรมของความรู้สึกกับนิคชอบสูงจากทฤษฎี และเอกสารในข้อ ก.

ค. จัดกลุ่มพฤติกรรมของความรู้สึกกับนิคชอบ ปรากฏว่าได้จัดรวมเป็นกลุ่มของพฤติกรรมไว้ ๗ กลุ่ม ดังนี้

๑. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ

๒. กล้าเผชิญต่อความจริง

๓. รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเอง

๔. ปฏิบัติตามระเบียบโดยเคร่งครัด

๕. คอยติดตามผลงานเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

๖. มีความซื่อสัตย์ไว้วางใจได้

๗. รักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเหมือนของตัวเอง

ง. สร้างนิยามปฏิบัติการ ของความรู้สึกกับนิคชอบ ดังปรากฏในบทที่ ๑

จ. สร้างแบบทดสอบ โดยยึดลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ แล้วเป็นเกณฑ์ และเป็นแนวทางในการเขียนแบบทดสอบ

— ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบทดสอบประกอบด้วยคำถาม ๕๖ ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก ๕ คำตอบ ข้อความในแบบทดสอบจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิดเห็นและลักษณะนิสัยที่ผู้ตอบมักประพฤติปฏิบัติ

– การดำเนินการสอบและการตอบแบบทดสอบ

ในแบบทดสอบจะมีคำชี้แจงไว้ให้ผู้ตอบปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด วิธีการตอบนั้นผู้ตอบจะต้องเขียนลงในกระดาษคำตอบ ซึ่งจะมีช่องให้เลือกตอบ ๕ ช่อง ในแต่ละช่องจะมีข้อความต่าง ๆ เรียงลำดับจาก "เป็นจริงมากที่สุด" ไปจนถึง "ไม่เป็นจริงเลย" ดังตัวอย่างข้างล่างนี้

เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงมาก	เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง	เป็นจริงน้อย	ไม่เป็นจริงเลย

ผู้ตอบจะต้องอ่านข้อความในแบบทดสอบทีละข้อ พิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงตรงกับตัวเองมากเพียงใด หากเป็นจริงมากที่สุด ก็ให้กาตอบในช่องแรก (เป็นจริงมากที่สุด) ถ้าหากเป็นจริงมากแต่ไม่ถึงกับเป็นจริงที่สุด ก็ให้กาตอบในช่องที่ ๒ (เป็นจริงมาก) ถ้าหากอยู่ระดับกลาง ๆ คือ ไม่จริงมาก ไม่จริงน้อย ก็ให้กาตอบในช่อง ๓ (เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง) และถ้าหากไม่มีมูลความจริงเลย ก็ให้กาตอบในช่องสุดท้าย (ไม่เป็นจริงเลย)

ตัวอย่าง : ข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านเองโดยไม่ตบะมีใครบังคับ
จากตัวอย่างนี้ ผู้ตอบจะต้องพิจารณาว่า ตนเองมีลักษณะเช่นนั้นหรือไม่เพียงใด ?
ถ้าหากผู้ตอบคิดว่า ตนเองมีลักษณะนิสัยเช่นนั้นจริง ๆ ก็ให้กาตอบลงในช่องแรก (เป็นจริงมากที่สุด) ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงมาก	เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง	เป็นจริงน้อย	ไม่เป็นจริงเลย
X				

— เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนเป็น ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ ในข้อความที่มีความหมายในเชิงนิทาน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด	ให้	๔	คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้	๓	คะแนน
เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง	ให้	๒	คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้	๑	คะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	ให้	๐	คะแนน

แบบที่ ๒ ในข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ การให้คะแนนจะกลับกัน คือ

เป็นจริงมากที่สุด	ให้	๐	คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้	๑	คะแนน
เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง	ให้	๒	คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้	๓	คะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	ให้	๔	คะแนน

— การทดลองใช้และการวิเคราะห์เป็นรายข้อ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน ๘๒ ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนวัดเสมียนนารี นครหลวงกรุงเทพ และโรงเรียนวัดกลางบางแก้ว จังหวัดนครปฐม จำนวน ๑๐๐ คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังกล่าว จากนั้นนำมาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

๑. นำคะแนนของแต่ละคนมาเรียงจากสูงที่สุด จนถึงต่ำสุด แล้วแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม โดยให้ ๒๕ % ของผู้ให้คะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง และให้ ๒๕ % ของผู้ให้คะแนนต่ำเป็นกลุ่มต่ำ ส่วนผู้ให้คะแนนในช่วงกลางที่ไม่อยู่ในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำนี้ไม่นำมาคิด

๒. จากนั้นก็ทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยหาว่าข้อหนึ่ง ๆ กลุ่มสูงให้คะแนนเฉลี่ยเท่าไร กลุ่มต่ำให้คะแนนเฉลี่ยเท่าไร แล้วใช้ $t - test$ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒ กลุ่ม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Guilford, 1965 : 184})$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution ซึ่งจะแสดงถึงอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

ในการทดสอบครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกเอาข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ขึ้นไป ซึ่งได้แบบทดสอบฉบับนี้ทั้งหมด จำนวน ๓๘ ข้อ

- ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

หลังจากได้เลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง ๆ ตามเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ก็ตรวจให้คะแนนเฉพาะข้อที่ทองการอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นแบ่งคะแนนของแต่ละคนออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มข้อคู่กับกลุ่มข้อคี่ เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) แบบแบ่งครึ่ง (Split half)

สูตรที่ใช้คือ

$$r_{\frac{1}{2}} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

(Garrett, 1969 : 143)

เมื่อ $r_{\frac{1}{2}}$ แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับ

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนข้อคู่ และข้อคี่ตามลำดับ

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนข้อคู่และข้อคี่ตามลำดับ

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนนข้อคู่ และข้อคี่

ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากสูตรนี้เท่ากับ .๖๘ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นเพียงครึ่งฉบับ และเมื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยให้สูตร

$$r_{II} = \frac{2 r_{\frac{1}{2}} \frac{I}{II}}{1 + r_{\frac{1}{2}} \frac{I}{II}} \quad (\text{Garrett, 1969 : 339})$$

ไ้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค

๔. กล่าวทัศนใจไม่ลงเผล

๕. ไม่วิตกกังวล

๖. กล่าวเผชิญต่อความจริง

๗. มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่

ง. สร้างนโยบายปฏิบัติการ ของความเชื่อมั่นในตนเอง ดังปรากฏในแบบที่ ๑

จ. สร้างแบบสอบถาม โดยยึดลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ แล้วเป็นเกณฑ์ และเป็นแนวทางในการเขียนแบบทดสอบ

สำหรับลักษณะของเครื่องมือ การดำเนินการสอบ และวิธีการตอบ เป็นเช่นเดียวกับแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ

แต่สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนนั้นกลับกันกับแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ กล่าวคือ แบบที่ ๑ ในข้อความที่มีความหมายในเชิงนิทาน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด	ให้	๐	คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้	๑	คะแนน
เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง	ให้	๒	คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้	๓	คะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	ให้	๔	คะแนน

แบบที่ ๒ ในข้อความที่มีความหมายเชิงนิเสธ การให้คะแนนจะกลับกัน คือ

เป็นจริงมากที่สุด	ให้	๔	คะแนน
เป็นจริงมาก	ให้	๓	คะแนน
เป็นจริงราวครึ่งหนึ่ง	ให้	๒	คะแนน
เป็นจริงน้อย	ให้	๑	คะแนน
ไม่เป็นจริงเลย	ให้	๐	คะแนน

— การทดลองใช้ และการวิเคราะห์เป็นรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจำนวน ๕๒ ข้อ ไปทดสอบกับเด็กนักเรียนชั้นประถม

ปีที่ ๕ โรงเรียนวัดเลียบนารี กรุงเทพมหานคร และโรงเรียนวัดกลางบางแก้ว จังหวัดนครปฐม

จำนวน ๑๐๐ คน ต่อจากนั้นก็ใช้วิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยใช้ $t - test$ เปรียบเทียบกับแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับนิทรา และใช้เลือกข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ขึ้นไป ขึ้นไว้จำนวน ๓๔ ข้อ

— ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบฉบับนี้ หาโดยใช้วิธีแบ่งเป็นซีกคู่ ซีกคี่ (Split half) ซึ่งปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .๘๐๐

— ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ

ใช้วิธีหาคาสหสัมพันธ์ ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองกับความเป็นผู้นำทั้งนี้เพราะคุณลักษณะ (Trait) ทั้งสองนี้มีลักษณะบางอย่างร่วมกัน ซึ่งปรากฏจากการศึกษาของ ดักเกอร์ (Dugger, 1969) สไตร (Stires, 1970) และบาร์ช (Baruch, 1949 : 4 - 5)

จากการนำเอาแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองไปหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำของ พรหมิ เทวกำแหง (๒๕๑๕) ซึ่งมีความเที่ยงตรงสูง ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .๔๑ (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑)

เมื่อแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถวัดลักษณะบางอย่างร่วมกันกับแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ ก็แสดงว่าแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเองมี Construct Validity สามารถนำไปใช้ได้

๓.๔.๓ เครื่องมือวัดการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

ชูศรี หลักเพชร นิสิตปริญญาโทสาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษานิเทศก์ ได้จัดทำแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ แบบปรนัย ๒ ชุด คือแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด โดยมีวิธีดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

ก. ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ เช่นจากการศึกษาของ Mussen (1969), Hurlock (1964).

ข. วิเคราะห์พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่กระทำกับเด็กอันแสดงถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวด จากทฤษฎี และเอกสาร ในข้อ ก.

นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์พฤติกรรม โดยใช้วิธีการ Critical Incident Technique โดยได้รับความร่วมมือจากนิสิตปริญญาโทสาขาแนะแนวการศึกษา และนิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยา จำนวน ๔๐ คน ช่วยเขียนพฤติกรรมของพ่อแม่ ที่สัมพันธ์ถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบ ประชาธิปไตย และแบบเข้มงวด

ก. จัดกลุ่มพฤติกรรม ที่แสดงถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตย และแบบ เข้มงวด ออกเป็นกลุ่ม ๆ ปรากฏว่าได้จัดแยกออกเป็นกลุ่มดังนี้

พฤติกรรมที่แสดงถึงการอบรมแบบประชาธิปไตย

๑. แร้งความรักใคร่ ห่วงใย
๒. ให้ความสนิทสนม
๓. ส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ เช่นการแสดงความกตัญญู
๔. ยินดีรับฟังเหตุผลของลูก
๕. ให้อุปกรณ์ฝึกหัดในเรื่องส่วนตัว เช่น เลี้ยงของใช้
๖. ถ้าลูกไม่ทำตามคำแนะนำก็จะอธิบาย เหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำอย่างนั้น
๗. ถ้าจะมีการลงโทษก็อธิบายให้ลูกทราบ และสำนึกในความผิดเสียก่อน

พฤติกรรมที่แสดงถึงการอบรมแบบเข้มงวด

๑. ชอบบังคับกฎเกณฑ์เข้มงวดให้ลูกปฏิบัติตาม โดยที่ลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำอย่างนั้น
๒. บังคับลูกให้ทำตามกฎเกณฑ์ของตัวโดยเคร่งครัด
๓. ไม่ยอมให้แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง
๔. ลงโทษลูกตามอารมณ์
๕. ไม่ส่งเสริมให้ลูกแสดงความสามารถ
๖. ชอบก้าวก่ายในเรื่องส่วนตัวของลูก
๗. ลงโทษลูกโดยที่ลูกยังไม่รู้เหตุผลที่ต้องถูกลงโทษ

ง. สร้างนิยามปฏิบัติการ ของวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และวิธีการ อบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ดังปรากฏในบทที่ ๑

จ. สร้างแบบสอบถาม โดยยึดลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ แล้ว เป็นเกณฑ์ และเป็นแนวทางในการเขียนแบบสอบถาม

— ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบทดสอบประกอบด้วยคำถาม ๔๐ ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก ๕ คำตอบ ข้อความในแบบทดสอบเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำและการแสดงออกของพ่อแม่ที่มีต่อบุตร

สำหรับลักษณะของเครื่องมือ การดำเนินการสอบ วิธีการตอบ และเกณฑ์การให้คะแนน เป็นเรื่องเกี่ยวกับแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับนิคชอม

— การทดลองใช้ และการวิเคราะห์เป็นรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นทั้ง ๒ ชุด ชุดละ ๔๐ ข้อ ไปทดลองกับเด็กชั้น ประถมปีที่ ๕ ที่โรงเรียนวัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๐๐ คน ต่อจากนั้นก็ได้วิเคราะห์ เป็นรายข้อ โดยใช้ t -test เช่นเดียวกับแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับนิคชอม และสำหรับแบบทดสอบ วัดการยอมรับแบบประชาธิปไตย ได้เลือกข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ขึ้นไป ส่วนแบบ ทดสอบวัดการยอมรับแบบเข้มงวด ได้เลือกข้อที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ขึ้นไป ปรากฏ ว่าได้เลือกไว้ชุดละ ๒๐ ข้อ

— ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ หาโดยใช้วิธีแบ่งเป็นสองชุด (Split half) ซึ่งปรากฏว่าแบบทดสอบวัดการยอมรับแบบประชาธิปไตยได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น .๘๖๐๑ สำหรับแบบ ทดสอบวัดการยอมรับแบบเข้มงวดได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น .๗๘๖๘

— ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดก็ได้ เลือกข้อความซึ่งเป็นตัวแทนของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวด ของพ่อแม่แต่ละท่าน และเมื่อพิจารณาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบแต่ละข้อ ซึ่งค่า t มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ขึ้นไป จึงนับได้ว่าแบบทดสอบทั้ง ๒ ฉบับมีค่าอำนาจจำแนกสูงพอประมาณ ซึ่งแสดงถึงความเที่ยงตรงภายในแบบทดสอบนั่นเอง

๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ก. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่พิจารณาใน t - Distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

N_1, N_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำตามลำดับ

ข. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โคลบัสเตอร์

$$R = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

(Ferguson, 1966 : 143)

เมื่อ R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X กับคะแนน Y

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน X และคะแนน Y ทั้งหมดตามลำดับ

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว ยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

ค. ทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า ๒ กลุ่มขึ้นไป โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบ One - Way Classification Design โดยใช้สูตร (Lindquist, 1956 : 56)

Source of Variation	df	SS	MS
Treatment (A)	$a - 1$	$SS_A = \sum_{j=1}^a T_j^2/n_j - T^2/N$	$MS_A = SS_A/a-1$
Within - group (W)	$N - a$	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W/N-a$
Total	$N - 1$	$SS_T = \sum_{j=1}^a \sum_{i=1}^{n_j} x_{ij}^2 - T^2/N$	

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F - Distribution
 MS_A แทน ค่า Mean Square ระหว่างตัวแปร
 MS_W แทน ค่า Mean Square ภายใน

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
s	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
s^2	แทน ความแปรปรวน
r_{tt}	แทน ความเชื่อมั่น
SE_{Meas}	แทน ความคลาดเคลื่อนในการวัด
SS	แทน Sum Square
MS	แทน Mean Square
df	แทน Degree of Freedom
F	แทน F - test
t	แทน t - test
$L_S - H_D$	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบเข้มงวด และได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบประชาธิปไตย
$L_S - L_D$	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบเข้มงวด และได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบประชาธิปไตย
$H_S - H_D$	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบเข้มงวด และได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบประชาธิปไตย
$H_S - L_D$	หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบเข้มงวด และได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบประชาธิปไตย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น ๔ ตอน ตามลำดับดังนี้

๑. การศึกษาพื้นฐานของเครื่องมือที่สร้างขึ้น
๒. ผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง
๓. ผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับนิคม
๔. ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้เกี่ยวกับนิคม

๔.๑ การศึกษาพื้นฐานของเครื่องมือที่สร้างขึ้น

เครื่องมือที่สร้างขึ้นครั้งนี้ มีค่าสถิติพื้นฐานดังตาราง

ตาราง ๓ ค่าสถิติพื้นฐานของเครื่องมือที่สร้างขึ้น

แบบทดสอบ	จำนวน ข้อ	$\bar{X}$	s^2	s	r_{tt}	SE _{Meas}
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	๒๐	๔๕.๖๑๒๑	๓๔.๔๑๒๑	๑๗.๔๓๓๔	.๘๒๐๑	๗.๔๑๒๑
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด	๒๐	๔๗.๖๓๑๔	๓๔๐.๓๘๔๖	๑๘.๔๔๔๖	.๗๘๒๔	๘.๕๕๕๖
ความเชื่อมั่นในตนเอง	๓๔	๖๖.๗๒๐๕	๒๓๐.๕๑๓๔	๑๖.๔๔๓๔	.๘๔๐๐	๖.๕๓๘๔
ความรู้เกี่ยวกับนิคม	๓๘	๔๗.๖๑๘๒	๒๕๕.๕๖๔๓	๑๗.๑๕๒๑	.๘๑๖๕	๗.๓๖๓๓

จากตาราง ๓ แสดงว่าแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับนิคม มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์พอสมควร

๔.๒ ผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะปรากฏผลดังตาราง ๔

ตาราง ๔ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	s^2	s
$L_S - H_D$	๒๖	๗๔.๖๑๕๓	๒๓๑.๓๖๑๑	๑๕.๒๑๐๓
$L_S - L_D$	๒๗	๖๘.๔๐๒๔	๒๔๘.๑๒๓๐	๑๕.๗๕๑๘
$H_S - H_D$	๒๖	๕๓.๒๕๓๕	๓๐๘.๓๑๓๒	๑๗.๕๕๘๘
$H_S - L_D$	๒๖	๔๗.๐๓๘๔	๓๕๒.๔๓๘๔	๑๘.๘๑๐๐

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันโดยความเชื่อมั่นในตนเองของ ๒ กลุ่ม ที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น และคะแนนของ ๒ กลุ่ม ที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก มีแนวโน้มที่จะลดลงตามลำดับ ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบว่าคะแนนของกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกันจริงหรือไม่ จะปรากฏผลดังตาราง ๕

ตาราง ๕ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	๓	๑๓๕๑๓.๐๓๐๒	๔๕๓๗.๖๓๖๗	๒๐.๓๑๔๔ **
Within - group	๑๘๑	๕๒๐๑๑.๘๕๖๓	๒๘๗.๓๓๔๕	
Total	๑๘๔	๖๕๕๒๔.๘๘๖๕		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๕ แสดงว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๑ นั่นคือ คะแนนของกลุ่มต่าง ๆ บางกลุ่ม หรือทุกกลุ่มแตกต่างกันจริง ซึ่งเมื่อทดสอบเป็นคู่ ๆ โดยใช้ t - test ปรากฏผลดังตาราง ๖

ตาราง ๖ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S	t
$L_S - H_D$	๒๖	๓๔.๖๑๕๓	๑๕.๒๑๐๓	๑.๓๕๐๐
$L_S - L_D$	๖๓	๖๘.๔๐๒๘	๑๕.๓๕๑๘	
$L_S - H_D$	๒๖	๓๔.๖๑๕๓	๑๕.๒๑๐๓	๕.๓๕๔๖ **
$H_S - H_D$	๖๖	๕๓.๒๕๓๕	๑๓.๕๕๘๘	
$L_S - H_D$	๒๖	๓๔.๖๑๕๓	๑๕.๒๑๐๓	๕.๖๓๐๑ **
$H_S - L_D$	๒๖	๔๓.๐๓๘๘	๑๘.๘๑๐๐	
$L_S - L_D$	๖๓	๖๘.๔๐๒๘	๑๕.๓๕๑๘	๕.๒๓๓๕ **
$H_S - H_D$	๖๖	๕๓.๒๕๓๕	๑๓.๕๕๘๘	
$L_S - L_D$	๖๓	๖๘.๔๐๒๘	๑๕.๓๕๑๘	๔.๖๒๓๘ **
$H_S - L_D$	๒๖	๔๓.๐๓๘๘	๑๘.๘๑๐๐	
$H_S - H_D$	๖๖	๕๓.๒๕๓๕	๑๓.๕๕๘๘	๑.๓๘๘๘
$H_S - L_D$	๒๖	๔๓.๐๓๘๘	๑๘.๘๑๐๐	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากการวาง ๖ แสดงว่า

๑. ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตย
 มาก สูงกว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก
สูงกว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๓. ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก
สูงกว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย
สูงกว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕. ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก
สูงกว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๖. ความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก
สูงกว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ผู้รับนิเทศ

คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ผู้รับนิเทศ เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย ความแปรปรวน และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จะปรากฏผลดังตาราง ๗

ตาราง ๗ ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ผู้รับนิเทศ

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	s^2	s
$L_S - H_D$	๒๒	๕๕.๘๔๖๑	๓๐๓.๘๑๕๓	๑๗.๕๓๗๖
$L_S - L_D$	๒๗	๕๖.๗๖๖๔	๔๑๕.๘๔๖๒	๒๐.๔๕๐๑
$H_S - H_D$	๒๒	๑๐๐.๓๓๓๓	๑๕๐.๖๔๒๔	๑๓.๘๐๗๓
$H_S - L_D$	๒๒	๑๐๑.๓๔๖๑	๒๔๑.๖๗๕๓	๑๖.๓๒๓๑

จากตาราง ๗

แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้ผู้รับนิเทศแตกต่างกัน โดยความรู้ผู้รับนิเทศของ ๒ กลุ่ม ที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย มีแนวโน้มที่จะลดลง และคะแนนของ ๒ กลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบว่าคะแนนของกลุ่มต่าง ๆ แตกต่างกันจริงหรือไม่ จะปรากฏผลดังตาราง ๘

ตาราง ๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรับผิดชอบ

Source of Variation	df	SS	MS	F
Treatment	๓	๖๕๓๓.๕๓๕๐	๒๑๗๗.๗๗๖๓	๗.๖๔๒๓ **
Within - group	๑๘๑	๕๕๓๓๘.๘๙๓๓	๓๐๕.๗๓๗๓	
Total	๑๘๔	๖๑๙๗๒.๔๒๘๓		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๘

แสดงว่าคะแนนความรับผิดชอบของกลุ่มต่าง ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ นั่นคือ คะแนนของกลุ่มต่าง ๆ บางกลุ่ม หรือทุกกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ t - test ปรากฏผลดังตาราง ๙

ตาราง ๕ เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากแบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ

กลุ่ม	N	$\bar{X}$	s	t
$L_S - H_D$	๒๖	๕๘.๘๔๖๑	๑๓.๔๓๐๒	๓.๘๐๖๔ **
$L_S - L_D$	๖๓	๘๒.๓๑๖๔	๒๐.๔๙๐๑	
$L_S - H_D$	๒๖	๕๘.๘๔๖๑	๑๓.๔๓๐๒	.๓๘๔๕
$H_S - H_D$	๖๖	๑๐๐.๓๓๓๓	๑๓.๘๐๓๓	
$L_S - H_D$	๒๖	๕๘.๘๔๖๑	๑๓.๔๓๐๒	.๕๒๖๘
$H_S - L_D$	๒๖	๑๐๑.๓๔๖๑	๑๖.๓๔๓๑	
$L_S - L_D$	๖๓	๘๒.๓๑๖๔	๒๐.๔๙๐๑	๕.๘๒๒๒ **
$H_S - H_D$	๖๖	๑๐๐.๓๓๓๓	๑๓.๘๐๓๓	
$L_S - L_D$	๖๓	๘๒.๓๑๖๔	๒๐.๔๙๐๑	๔.๕๐๕๑ **
$H_S - L_D$	๒๖	๑๐๑.๓๔๖๑	๑๖.๓๔๓๑	
$H_S - H_D$	๖๓	๑๐๐.๓๓๓๓	๑๓.๘๐๓๓	.๒๓๓๔
$H_S - L_D$	๒๖	๑๐๑.๓๔๖๑	๑๖.๓๔๓๑	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตาราง ๕ แสดงว่า

๑. ความรู้สึกผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาชนไทยมากที่สุดกว่าความรู้สึกผิดชอบ ของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาชนไทยน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๒. ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย - ประชาธิปไตยมาก
 คำว่า ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก อย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๓. ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย - ประชาธิปไตยมาก
 คำว่า ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่าง
 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๔. ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย - ประชาธิปไตยน้อย
 คำว่า ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก - ประชาธิปไตยมาก อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๕. ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย - ประชาธิปไตยน้อย
 คำว่า ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก - ประชาธิปไตยน้อย อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๖. ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก - ประชาธิปไตยมาก
 คำว่าความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มที่รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก - ประชาธิปไตยน้อย อย่างไม่
 มีนัยสำคัญทางสถิติ

๔.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ

ตาราง ๑๐ การวัดประสิทธิภาพสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดการอบรมแบบเข้มงวด
แบบทดสอบวัดการอบรมแบบประชาธิปไตย แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง และ
แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ

คะแนน	อบรมแบบ เข้มงวด	อบรมแบบ ประชาธิปไตย	เชื่อมั่นใน ตนเอง	ความรู้สึก รับผิดชอบ
อบรมแบบเข้มงวด		.๒๖๕๔	— .๔๔๒๕*	.๐๘๑๕
อบรมแบบประชาธิปไตย			.๓๔๓๑	.๐๘๒๔
เชื่อมั่นในตนเอง				.๑๖๒๔
ความรู้สึก รับผิดชอบ				—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตาราง ๑๐ แสดงว่า

๑. การอบรมแบบเข้มงวด กับ การอบรมแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๒. การอบรมแบบเข้มงวด กับ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันในทางลบ อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๓. การอบรมแบบเข้มงวด กับ ความรู้สึกผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างไรก็ตามไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๔. การยอมรับแบบประชาธิปไตย กับความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๕. การยอมรับแบบประชาธิปไตย กับความรู้สึกับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

๖. ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความรู้สึกับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอมะ

ความมุ่งหมาย

๑. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ แบบทดสอบวัดการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบทดสอบวัดการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
๒. เปรียบเทียบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ที่แบ่งตามวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง
๓. พหุความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้กระทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ปีการศึกษา ๒๕๑๓ ของโรงเรียน ในจังหวัดนครปฐม จำนวนนักเรียน ๑๔๕ คน เป็นชาย ๑๐๕ คน หญิง ๔๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๑. แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่ง ชูศรี หล้าเพชร และผู้วิจัยได้ร่วมกันสร้างขึ้น
๒. แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง
๓. แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ใช้ F - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างผลของตัวแปรต่าง ๆ ที่ต่อเนื่อง ซึ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

๒. ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างในกรณีที่ได้ผลจาก F - test ไม่เพียงพอทางสถิติ

๓. ใช้ Product moment correlation หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ความแตกต่างด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

๑. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกับเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย
๒. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๓. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๔. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๕. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๖. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่แตกต่างกับเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย

๒. ความแตกต่างด้านความรู้เกี่ยวกับนิโทษ

๑. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความรู้เกี่ยวกับนิโทษสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๒. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความรู้เกี่ยวกับนิโทษไม่แตกต่างกับเด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก

๓. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความรู้สึกรับผิดชอบไม่แตกต่างกับ
เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย
๕. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกรับผิดชอบต่ำกว่าเด็กที่
ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๕. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกรับผิดชอบต่ำกว่าเด็กที่
ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
๖. เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก มีความรู้สึกรับผิดชอบไม่แตกต่างกับ
เด็กที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

๑. การอบรมแบบเข้มงวดกับการอบรมแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ
๒. การอบรมแบบเข้มงวดกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .๐๕
๓. การอบรมแบบเข้มงวดกับความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ
๔. การอบรมแบบประชาธิปไตยกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ
๕. การอบรมแบบประชาธิปไตยกับความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ
๖. ความเชื่อมั่นในตนเองกับความรู้สึกรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

อภิปรายผล

๑. ความแตกต่างด้านความเชื่อมั่นในตนเอง จากการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งมีอยู่ ๔ กลุ่ม โดยเอามาเปรียบเทียบกันทีละคู่พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ถูกทดลองที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดในระดับต่ำแล้ว ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างนั้นจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมากน้อยแตกต่างกันก็ตาม ผลปรากฏว่าความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มตัวอย่างนั้น จะไม่แตกต่างกัน และโดยวิธีเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มตัวอย่างทีละคู่ก็ให้ผลที่ใกล้เคียงกว่าการวัดตามลำดับระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดแตกต่างกันแล้ว ฝ่ายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดระดับต่ำจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าฝ่ายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ทุก ๆ คู่ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องพิจารณาผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยซึ่งควบคุมอยู่ด้วยเลย ซึ่งหมายความว่า ถ้าผลที่ได้นั้นของการอบรมเลี้ยงดูแล้ว การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดจะมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทั้งนี้ยังมีเหตุผลสนับสนุนประการหนึ่งก็คือ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดในทางลบ แต่ไม่สัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ถ้าพิจารณาทุกการให้การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบประชาธิปไตยพร้อมกันจะพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก มีความเชื่อมั่นที่สูงที่สุด ทั้งนี้เพราะเด็กกลุ่มนี้ได้รับการฝึกหัดส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองจากกระบวนการดังกล่าวดังกล่าวถึงสองทางพร้อมกัน คือเด็กได้รับการเข้มงวดน้อยทำให้เด็กมีโอกาสที่จะฝึกหรือตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจหรือมีความถนัดไม่ต้องรอสั่งว่าพ่อแม่จะพอใจ ทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นอิสระ ถ้าแสดงความคิดเห็น รับผิดชอบด้วยตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ มูสเซน (Mussen, 1969 : 261) ที่พบว่าพ่อแม่ปล่อยให้เด็กเป็นอิสระในการช่วยเหลือตนเอง และสนองความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็นจะทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น เติบโตสติปัญญาการไม่ยอมใครง่ายๆ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ได้รับความรักความสนใจจากพ่อแม่จึงทำให้มีความรู้สึกอบอุ่น อารมณ์มั่นคง ทั้งที่ เฮิร์ลล็อก (Hurlock, 1964 : 661) ระบุว่าพ่อแม่ที่ให้ความรักความสนใจและเห็นความสำคัญของเด็กจะ

ทำให้เด็กอารมณ์มั่นคง พึ่งตนเอง สามารถเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

สำหรับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย พบว่ามีความเชื่อมั่นในตนเองน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะเด็กกลุ่มนี้ได้รับการฝึกฝนหอนความเชื่อมั่นในตนเองจากกระบวนการสังกะสีประกิตถึงสองทางพร้อมกัน ไม่สนองความต้องการด้านการช่วยเหลือตนเอง ไม่สนองความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เด็กไม่กล้าแสดงออก ทั้งที่มัลวิน (Baldwin, 1948 : 127 - 136) พบว่าพ่อแม่ที่ปกครองแบบอิตาลิอันนี่จะทำให้เด็กเป็นคนเงี้ยบเฉย ไม่ก้าวร้าว อยากรู้อยากเห็นน้อย มีความกิริยาเริ่มสร้างสรรคน้อย มีความเห็นแบบคล้อยตามผู้อื่น ซึ่งผู้เขียนสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮอฟแมน (Hoffman, 1963 : 354) ที่พบว่าถ้าพ่อแม่เข้มงวด และเข้มงวดกับเด็กมากเกินไป จะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง และมีอารมณ์มั่นคงซึ่งเป็นลักษณะของคนที่ไม่หาความเชื่อมั่นในตนเอง

๒. ความแตกต่างทางความรู้สึกกับนิคชอบ จากการเปรียบเทียบความรู้สึกกับนิคชอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งมีอยู่ ๔ กลุ่ม โดยเอามาเปรียบเทียบกันจะดูพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยมาก กลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยมาก และกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดมาก ประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกกับนิคชอบพอ ๆ กัน ส่วนกลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อยนั้นปรากฏว่ามีความรู้สึกชอบต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกกับนิคชอบสูงทั้ง ๓ กลุ่ม ต่างก็ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากพ่อแม่ไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่ง คือ ถ้าไม่ถูกอบรมแบบเข้มงวดมากทำให้อยู่ในระเบียบวินัย ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ก็ถูกพ่อแม่ให้ประชาธิปไตยมาก คือให้อิสระในการช่วยเหลือตนเอง ส่งเสริมความสามารถในการคิดการตัดสินใจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเด็กทั้งสามกลุ่มนี้ถูกพ่อแม่ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบมาด้วยนั่นเอง และด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน ฉะนั้นจึงทำให้เด็กทั้ง ๓ กลุ่มมีความรู้สึกกับนิคชอบสูง จึงที่แรกเก้ (Radke, 1964 : 11 - 12) กล่าวว่าพ่อแม่ที่ฝึกความเป็นระเบียบจะทำให้บุตรเป็นคนเจ้าระเบียบ เคารพกฎเกณฑ์ มีอารมณ์มั่นคง และปรับตัวได้ดี ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่มีความรับผิดชอบนั่นเอง

สำหรับสาเหตุที่ทำให้กลุ่มที่ได้รับการอบรมแบบเข้มงวดน้อย ประชาธิปไตยน้อย มีความรู้สึกกับนิคชอบต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทุกกลุ่ม อาจเนื่องมาจากถูกพ่อแม่ไม่เอาใจใส่ดูแล ให้ทำในสิ่งที่ถูกที่ควร ไม่สนใจถึงความต้องการ ไม่แสดงความรักและให้ความสำคัญ จึงทำให้เด็ก

กลุ่มนี้มีความไม่มั่นคง ขาดความเป็นระเบียบ ไม่เคารพกฎเกณฑ์ ควบคุมจิตใจตนเองไม่ได้ ซึ่งเป็นลักษณะของคนที่ขาดความรับผิดชอบ ทั้งผู้พา อานันท์ (๒๕๑๕) กล่าวว่าบุคคลที่มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมย่อมมีอยู่ในกฎเกณฑ์ และคนที่ เกื้อกูล ทาสี (๒๕๑๔) ศึกษาพบว่าความรับผิดชอบต่อความดีมีผลกับความเป็นระเบียบแบบแผน และความสามารถในการควบคุมจิตใจ

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเชื่อมั่นในตนเอง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .๐๕ ($r = -.4429$) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า "การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กับความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสัมพันธ์กันในทางลบ" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเข้มงวดนั้นทำให้เด็กขาดอิสระในการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความคิดหรือความสามารถของตนเอง ไม่กล้าแสดงออกสอดคล้องกับการศึกษาของ มัสเสน (Mussen, 1969 : 261) ที่พบว่าเด็กที่ไม่เคยฝึกความเป็นอิสระนั้นจะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ต้องอาศัยผู้อื่น ไม่กล้าตัดสินใจช่วยเหลือตนเอง และตรงกับคำกล่าวของ ควน กรีนวูด (๒๕๐๓ : ๓) ที่ว่า พ่อแม่ซึ่งคอยติดตามดูแลควบคุมให้ทำงานที่ตนเห็นชอบอย่างใกล้ชิดเกือบตลอดเวลา ทำให้เด็กไม่มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองเลย ความพยายามที่จะรับตัวให้เป็นหัวใจของบิดามารดาทำให้เกิดว่าวุ่นวายวุ่นวาย และหัวเสียตลอดเวลา ขาดอิสระภาพ ผลก็คือทำให้เป็นคนที่หวาดกลัวระแวง อ่อนแอ ขุนเฉียว ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และอีกประการหนึ่งพ่อแม่ที่เข้มงวดนั้นมักจะบังคับให้ลูกทำตามระเบียบที่ตนต้องการอย่างเคร่งครัด เมื่อลูกไม่ทำตามก็มักจะมีการลงโทษซึ่งเป็นการทำให้เด็กเกิดความวิตกกังวล ไม่กล้าคิดหรือทำในสิ่งที่นอกเหนือจากความต้องการของพ่อแม่ ดังที่ เฮิร์ลลอค (Hurlock, 1964 : 661) พบว่าพ่อแม่ที่วางอำนาจกับบุตรทำให้บุตรขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกอบอุ่นมั่นคงปลอดภัย มีความรู้สึกว่าการลงโทษทำตามอย่างเคร่งครัดทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะไม่เคยฝึกตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง คำขวัญการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กับความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพียงแต่มีแนวโน้มไปในทางบวก ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยได้รับความรักความสนใจจากพ่อแม่ จึงทำให้เด็กเกิดความอบอุ่น มีอารมณ์มั่นคง สอดคล้องกับการศึกษาของ เฮิร์ลลอค (Hurlock, 1964 : 661) ที่พบว่าพ่อแม่ที่ให้ความรัก

ความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็กจะทำให้เด็กมีอารมณ์มั่นคง ทั้งตนเองและสามารถเผชิญชีวิต ด้วยความสนใจ อีกประการหนึ่งพ่อแม่ได้เรียนรู้รูปแบบประชาธิปไตยโดยแท้จริงแล้วให้ลูกแสดงความสามารถ และยอมรับความสามารถของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังที่ สโตรทเธอร์ (Strother) แจ็ค (Jack) และ เพจ (Page) (อ้างจาก Breckenridge, 1955 : 80 : 249) พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้แก่ การฝึกฝนเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอ จนมี ทักษะ และความสามารถสูง ในที่สุดจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองขึ้น และสอดคล้องกับทฤษฎี ของ มาสโลว์ (Maslow, 1954 : 411) ที่กล่าวว่าทุก ๆ คนในสังคมมีความปรารถนาที่จะไ้ ได้รับความสำเร็จ และประเมินค่าความสำเร็จของตนเองไว้สูง ทั้งยังมีความภูมิใจในตนเอง และ ต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจน พอใจจะทำให้คนนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ และมีประโยชน์ต่อ สังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวาง จะทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่ปลอดภัยหรือเสียหน้า หรือเสียความ ภาคภูมิใจในตนเอง

๔. ความสัมพันธ์ระหว่างการยอมรับเลี้ยงดูกับความรู้สึกรักนิยมนิยม พบว่าการยอมรับเลี้ยงดู แบบเข้มงวด และแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความรับรู้รักนิยมนิยมอย่างไม่เป็นสำคัญทางสถิติ เพียงแค่มีแนวโน้มไปในทางบวก ซึ่งหมายความว่านักเรียนที่ถูกพ่อแม่เข้มงวด หรือให้ประชาธิปไตย มาก ความรู้สึกรักนิยมนิยมจะสูง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดถูก พ่อแม่ใช้อำนาจบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งที่ตนเห็นชอบอยู่เสมอ จึงทำให้เป็นคนมีระเบียบ มีงานใน กฎเกณฑ์ และอยู่ในโอวาทของพ่อแม่ ดังที่ ซัยมอนต์ (Symond อ้างจาก Monroe, 1962 : 165) ศึกษาพบว่าพ่อแม่ที่ควบคุมใช้อำนาจกับบุตร จะทำให้บุตรเป็นคนที่อยู่ในระเบียบแบบแผน หัวข้อ มีความเชื่อฟังสูง ปรับตัวเข้ากับหมู่ใหญ่ได้ดี ซึ่งความมีระเบียบแบบแผนมีที่ในกฎเกณฑ์ นี้ก็คือ ลักษณะของคนที่มีความรักนิยมนิยมสูงนั่นเอง ดังที่บุทตา อาเบ้เลฮีธี (๒๕๐๕) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรู้รักนิยมนิยมสูงต้องเป็นคนที่มีความมีกฎเกณฑ์ และทั้งที่ เกอกูล ทาลิธี (๒๕๐๔) ศึกษาพบว่า ความรักนิยมนิยมมีความสัมพันธ์กับความมีระเบียบแบบแผน และความสามารถในการ ควบคุมจิตใจ

ด้านการที่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ในทางบวก กับความรู้สึกรับผิดชอบนั้น น่าจะเนื่องมาจากเด็กกลุ่มนี้ถูกพ่อแม่ปกครองด้วยเหตุผลของความอยากรู้อยากเห็น ทำให้เป็นคนมีเหตุผล มีอารมณ์มั่นคง มั่นกับตนเองได้ ดังที่ มุสเสน (Mussen, อ้างจาก มัทขรี มุขนาก, ๒๕๑๔ : ๑๒) ให้ความเห็นว่า การฝึกระเบียบวินัยของ มีการยืดหยุ่น แยกแยะ และสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีเหตุผล จึงจะทำให้เด็กเป็นคนที่ระเบียบ เคารพกฎเกณฑ์ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักความจำเป็นที่ตนปฏิบัติ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ก็สอดคล้องของคนที่มีความรับผิดชอบสูงนั่นเอง

๕. ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองกับความรู้สึกรับผิดชอบ พบว่าความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกรับผิดชอบอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพียงแต่มีแนวโน้มไปในทางบวก ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงด้วย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงนั้นย่อมเป็นคนที่กล้าคิดกล้าทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่วิตกกังวล เมื่อเผชิญกับปัญหาที่มักชอบแก้ด้วยตนเองมากกว่าพึ่งอาศัยคนอื่น ซึ่งคนที่จะมีลักษณะเช่นนี้ก็ต้องเป็นคนที่มีอารมณ์มั่นคง ความภูมิใจใจได้ ชอบพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะความรู้สึกรับผิดชอบนั่นเอง ดังที่ เกอกลูท ทาลิสซี่ (๒๕๑๔) พบว่าความรับผิดชอบสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอารมณ์ ความเปี่ยมพร้อมแบบแผน ความมั่นใจในตัวเอง ความสามารถในการควบคุมจิตใจ และความสามารถในการบังคับตนเองและสิ่งที่ ประตล เล็กสวาลค์ (๒๕๑๓) พบว่าความรู้สึกรับผิดชอบสัมพันธ์กับการพึ่งผู้อื่น และสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นผู้นำ

๖. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกับแบบประชาธิปไตย พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพียงแต่มีแนวโน้มไปในทางบวก สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า "การอบรมแบบเข้มงวดกับการอบรมแบบประชาธิปไตยน่าจะมีความสัมพันธ์กันในทางลบ" การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพ่อแม่ที่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และแบบประชาธิปไตยนั้นต่างก็เป็นพ่อแม่ที่นับได้ว่าเป็นคนที่เอาใจใส่ดูแลลูกให้ปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร ไม่ปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้งลูก ฉะนั้นพฤติกรรมของพ่อแม่ก็ต้องสอดคล้องกับการอบรมลูกด้วยวิธีการทั้งสองนี้ ในบางพฤติกรรม

จึงการกายกันหรืออาจพูดได้ว่าพฤติกรรมของพ่อแม่ที่ใช้กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองวิธีนี้ มีลักษณะบางอย่างร่วมกัน จึงทำให้พบว่าวิธีการทั้งสองนี้ มีแนวโน้มว่าจะสัมพันธ์กันในทางบวก

ข้อเสนอแนะ

ก. สำหรับการทำการวิจัยต่อไป

๑. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ควรใช้หลายวิธีประกอบกัน เช่น การให้พ่อแม่ตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์พ่อแม่ การสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ และการให้เด็กรายงานพฤติกรรมของพ่อแม่

๒. ในการศึกษาเรื่องกระบวนการสังเกตพฤติกรรมที่มีผลต่อคุณภาพของเด็ก ควรจะให้มีการศึกษาหรือควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลร่วมด้วย เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาและอาชีพของพ่อแม่ เป็นต้น

๓. การศึกษาเรื่องนี้โดยเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบเพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองและความรู้สึกรับผิดชอบนั้นควรมีบุคลิกภาพ และลักษณะทางจิตวิทยาเช่นไร

๔. เพื่อความเชื่อมั่นของผลที่พบในการศึกษาครั้งนี้ ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม และใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่านี้

ข. สำหรับครูและบุคลากร

๑. พ่อแม่ควรให้ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างจริงจัง ควรหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการที่จะทำให้บุตรมีบุคลิกภาพเป็นที่ต้องการของสังคม ไม่ใช่อบรมตามความเคยชิน หรืออย่างที่คุณเองเคยได้รับมาจากพ่อแม่ เพราะการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทว่าวิธีการที่แตกต่างกันย่อมมีบุคลิกภาพบางอย่างแตกต่างกันด้วย กล่าวคือเด็กที่ได้รับการอบรมอย่างเข้มงวดมากจากพ่อแม่จะเป็นเด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ตรงกันข้ามกับเด็กที่ได้รับการอบรมแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ส่วนเด็กที่ถูกพ่อแม่บังคับเข้มงวดน้อย และอบรมแบบประชาธิปไตยน้อย ความคู่ไปพร้อมกันจะเป็นเด็กที่มีความรู้สึกรับผิดชอบต่ำกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ

๒. ในงานการเรียนการสอน ครูควรจะได้มีการปลูกฝังหรือชักแปลงบุคลิกภาพของเด็กให้เป็นที่ต้องการของสังคม เพราะเด็กบางคนไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ถูกคลองจากพ่อแม่ จึงทำให้มีบุคลิกภาพบกพร่อง เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หรือขาดความรู้สึกรับผิดชอบ วิธีการปลูกฝังหรือชักแปลงบุคลิกภาพเหล่านี้อาจทำได้โดยการจรรยาวิธี การสอน หลักสูตร กิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กาญจนา หาดิระพันธ์ "การควบคุมตนเอง (Self - Discipline) บนทางวิชาการ
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๐, ๑๕๓ - ๒๐๑ หน้า.

เกื้อกูล หาดิระพันธ์ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัวที่มีฐานะ
ทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔,
๑๘๖ หน้า.

กฤตยา กฤษณาภาณุ การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุตรที่มีฐานะทางบ้านเปรียบ
กับการศึกษาต่างกัน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๑๕๕ หน้า.

คหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย, สภาคณ พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ ๒๕๑๒.

ชวาล แพทย์กุล และคณะ หลักสูตรอบรมพิเศษวิชาการพัฒนาการศึกษาในระยะสั้น สำนักงานทดสอบ
วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับมัธยม ๒๕๑๔, ๑๐๒ หน้า.

ชูชีพ อ่อนโกลสง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นใน
ตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองที่ ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ระดับมัธยม ๒๕๑๖, ๑๔ หน้า.

ถวน ศรีนวล "ปัญหาความประพฤติของเด็ก" ศูนย์ศึกษา : ๓๐ - ๓๔, เมษายน, ๒๕๐๓.

นิคม ถังคะพิภพ การเปรียบเทียบบุคลิกภาพ ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียน
วัยรุ่น ที่มาจากครอบครัวไทย และจีน ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ระดับมัธยม ๒๕๑๖, ๑๒๕ หน้า.

ประธนา เล็กสวัสดิ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การฟังผู้อื่น พฤติกรรมด้านความ
เป็นผู้นำ และความรู้เกี่ยวกับพิษขม ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาระดับมัธยม
๒๕๑๗, ๑๑๗ หน้า.

ประสาท ปันทังกูร ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการคิดแบบอเนกนัย ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ๒๕๑๖, ๑๒๖ หน้า.

ปราณีต สุขอุดม การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะประติ และบุคลิกภาพระหว่างคนไทยกับคนจีน
ปริญญาทิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔, ๑๐๓ หน้า.

ปรีชา ชรรมา "การลงโทษเด็กเป็นการลงหรือเพิ่มปัญหา" วารสารจิตวิทยา ๒๕๑๕
หน้า ๗๒ - ๗๓ สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย.

พรณี เดชกำแหง ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความวิตกกังวล
และพฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ชั้นปีที่ ๑ และ ๒ ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๑๕,
๗๐ หน้า.

พวงจันทร์ กุลละดีพะ จิตวิทยาเบื้องต้น คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ ๒๕๑๒, ๑๕๕ หน้า.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว ลักษณะสังคมไทย โรงเรียนที่เลี้ยงเชื่องวางเจริญ ๒๕๑๓, ๔๕๖ หน้า.

ปัญชรี มุมนาค การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะประติของนิทานมารดา กับบุคลิกภาพของเด็กใน
พระนคร และต่างจังหวัด ปริญญาทิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๔,
๑๑๓ หน้า.

ยุพา อานันท์สิทธิ์ การศึกษาผลการสอนแบบสืบสวน สอดสวน (Active in Quiry) ในวิชา
วิทยาศาสตร์ ที่มีต่อความคิดแบบสอดสวน ความถนัดทางการเรียน และความรู้เกี่ยวกับ
พืชสวน ปริญญาทิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๔๐ หน้า.

ระวิพันธุ์ โสมะพันธุ์ "การลงโทษ" วารสารจิตวิทยา ๒๕๑๕ หน้า ๕๗ - ๖๑ ตาม
จิตวิทยาแห่งประเทศไทย.

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ และจรรยา สุวรรณทัต อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่ถนัด
นาปา อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๐, ๑๘๔ หน้า.

วรรณิ์ ภัทรรณ การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความต้องการผลสัมฤทธิ์ และความรับรู้
รับผิดชอบของเด็กไทยเชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีน ปรินฤนาทิพันธ์ กศ.ม.
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ๒๕๑๕, ๖๕ หน้า.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ "ทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์" พัฒนาวิทย์ ๕ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๕๑๖.

วีรยุทธ วิเชียรโชติ "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา ๒๕๑๓
หน้า ๓๓ - ๔๔ ตามจิตวิทยาแห่งประเทศไทย.

ศึกษาธิการ, กระทรวง, กรมการฝึกหัดครู พัฒนาการของครอบครัวและเด็ก โรงพิมพ์วิจิตร
๒๕๐๙, ๓๘๕ หน้า.

สมควร อภัยพันธุ์ เอกสารประกอบการเรียน วิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะวิชาการศึกษา
วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ๒๕๐๗, ๒๔๔ หน้า.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ การพัฒนาคุณภาพของประชากรไทย โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์ ๒๕๑๔, ๒๒๗ หน้า.

Baldwin, A.L., "Socialization and Parent - Child Relationship" Child Development, Vol. 19 : September 1948.

Baruch, D., New Ways in Discipline, McGraw - Hill Book Company, Inc., New York, 1974 280 pp.

Child Study Assoc. of America, Our Children Today, the Viking Press, New York, 1952, 366 pp.

Dugger, Jame A., "A Study of measurable Personal Factors of Leaders and Non - Leaders among University Woman," Dissertation Abstract 30 : 1817 - A, 1969.

- Ferguson, George A., Statistical Analysis in Psychology and Education, McGraw - Hill Co., New York, 1966, 446 pp.
- Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Vakins, Feffer and Simons Privated Ltd., Bombay, 1969, 491 pp.
- Guilford J. P., Fundamental Statistics in Psychology and Education, McGraw - Hill, Inc., New York, 1965, 605 pp.
- Guilford, J.P., Personality, McGraw - Hill Book Co., New York, 1957, 561 pp.
- Hurlock, E.B., Child Development, McGraw - Hill Book Company, Inc., New York, 1964, 776 pp.
- Jersild, Arthur T., Child Psychology, Prentice - Hall, Inc., 1960, 610 pp.
- Lindquist, E.F., Design and Analysis of Experiment in Psychology and Education, Houghton Mifflin, Boston, 1953, 398 pp.
- Maslow, A.H., Motivation and Personality, Harper, New York, 1954, 411 pp.
- McClelland, David C., The Achievement Motive, Appleton - Century Croffs, Inc., New York, 1953, 428 pp.
- Miller, Gordor W. "Factors in School Achievement and Social Class," Journal of Educational Psychology, 61 : 260 - 262, 1970.
- Monroe, Walter S., Encyclopedia of Educational Research, The MacMillan Co., New York, 1962, 185 pp.
- Mussen, P. Henry and others, Child Development and Personality, Harper & Row, New York, 1969, 569 pp.
- Peck R.F., and Havinghurst, R.J., Child Development and Personality, John Willey & Sons, Inc., New York, 1963, 237 pp.
- Radke, M.J., The Relation of Parental Authority to Children's Behavior and Attitudes, University of Minisota Press, 1946.
- Shoban, E.J., "The Assessment of Parental Attitudes in Ralation to Child Adjustment," Journal of Psychology, 19 : 148, 1950.
- Stires, Kenneth Loyd, "Leadership Designation and Perceived Ability as Determinanty of Factical Use of Modesty and Self Enhancement," Dissertation Abstract, 30 : 3551 - A, 1970.

ภาคผนวก

แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (ข้อ ๑ - ๒๐)

และ

แบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ข้อ ๒๑ - ๔๐)

แบบสอบถามเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูของพ่อแม่

คำชี้แจงการตอบแบบสอบถาม

๑. แบบสอบถามทั้งหมดมี ๔๐ ข้อ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อการยอมรับเลี้ยงดูของพ่อแม่
๒. พ่อแม่ที่กล่าวถึงในแบบสอบถาม หมายถึง บุคคลที่ได้อบรมเลี้ยงดู นักเรียนมาเป็นเวลานานที่สุด อาจเป็นพ่อ แม่ ลุง ป้า น้า อา พระภิกษุ หรือบุคคลอื่นก็ได้
๓. วิธีตอบแบบสอบถามให้นักเรียนระลึกถึงเหตุการณ์ที่ล่วงมาแล้วว่า พ่อแม่ได้ปฏิบัติต่อเราในลักษณะใด โดยการกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง จริงที่สุด ส่วนมากจริง จริงครึ่งเดียว จริงบ้าง หรือไม่จริงเลย เพียงข้อละ ๑ ช่องเท่านั้น ลงใบกระดาษคำตอบที่ให้ไว้

ตัวอย่าง

จริงที่สุด	ส่วนมากจริง	จริงครึ่งเดียว	จริงบ้าง	ไม่จริงเลย
X			X	

(๑) นักเรียนรวมรับประทานอาหารกับพ่อแม่ทุกวัน

(๑๐) นักเรียนถูกพ่อแม่ทว่าให้เสียหาย

จากข้อ (๑) ที่กาเครื่องหมาย X ในช่องจริงที่สุด แสดงว่านักเรียนรวมรับประทานอาหารกับพ่อแม่ทุกวัน หากนักเรียนเห็นว่าร่วรับประทานอาหารน้อยกว่านี้ ก็กาเครื่องหมาย X ในช่องส่วนมากจริง จริงครึ่งเดียว จริงบ้าง หรือไม่จริงเลยตามลำดับ

จากข้อ (๑๐) ที่กาเครื่องหมาย X ในช่องจริงบ้าง แสดงว่านักเรียนเคยถูกทว่าบ้าง หากนักเรียนเคยถูกทว่ามากกว่านี้ ก็กาเครื่องหมายในช่อง จริงครึ่งเดียว ส่วนมากจริง หรือจริงที่สุดตามลำดับ ถ้านักเรียนไม่เคยถูกทว่าเลย ก็กาเครื่องหมายลงในช่องไม่จริงเลย เป็นต้น

๔. แบบสอบถามนี้ไม่จำกัดเวลา แต่ก็อย่าเสียเวลาในการตอบนานนัก ถ้าตั้งใจไม่ทราบว่าจะกาเครื่องหมายลงในช่องใดก็ ขอเสนอให้เธอเลือกตอบตามความรู้สึกครั้งแรกที่เธอรู้สึกว่พ่อแม่เคยปฏิบัติต่อเธออย่างนี้จริง ๆ และขออย่าได้เว้นข้อใดเป็นอันขาด เพราะจะทำให้ข้ออื่นเสียด้วย

๑. พ่อแม่คอยเอาใจใส่ในของเล่นที่เธอเอามาเล่น และกำชับไม่ให้ทำเสียหาย
๒. เมื่อเธอกลับจากโรงเรียนไม่ตรงเวลามักจะถูกตีเตือน
๓. เมื่อเธอทำเสียเพื่อน พ่อแม่จะบ่นว่า
๔. พ่อแม่คอยบังคับให้เธออาบน้ำ เมื่อถึงเวลา
๕. พ่อแม่คอยตักเตือน และควบคุมให้เธอทำการบ้านและอ่านหนังสือเป็นประจำ
๖. เวลาซื้อสิ่งของเครื่องใช้ พ่อแม่ก็จะเลือกซื้อให้เธอเอง
๗. พ่อแม่ก็แสดงให้เห็นว่า เธอยังเป็นเด็กไม่สามารถตัดสินใจหาต่าง ๆ ได้
๘. การแสดงความรัก เช่นการไหว้ การพูดจากับผู้ใหญ่ ถ้าไม่สุภาพจะถูกตำหนิทุกครั้ง
๙. พ่อแม่ชอบอ้างเอาคำโบราณมาสั่งสอนเธออยู่เสมอ
๑๐. พ่อแม่บังคับให้เธอตัดผมให้สั้น
๑๑. เมื่อใช้ให้เธอไปซื้อของ หากกลับบ้านช้าจะถูกตำหนิหรือถูกตี
๑๒. เมื่อเธอสอบได้คะแนนต่ำพ่อแม่จะตำหนิหรือตีเธอ
๑๓. พ่อแม่บังคับให้เธอใส่เสื้อที่มีสี และแบบสุภาพ
๑๔. พ่อแม่คอยอบรมสั่งสอนให้เธออยู่ในระเบียบที่พ่อแม่ตั้งใจไว้
๑๕. บางครั้งพ่อแม่หรือพี่เธอตอหนาคคนอื่นทำให้เธออับอาย
๑๖. เมื่อพ่อแม่ใช้ให้เธอไปซื้อของ และบังเอิญเธอทำเงินหายจะถูกลงโทษ
๑๗. บางครั้งพ่อแม่เขียนตีเธออย่างไม่มีเหตุผล โดยความฉุนเฉียวจะอดยั้งไว้ได้
๑๘. คอยปลูกให้กินนอนตามเวลา
๑๙. พ่อแม่จะคอยไต่ถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของเธออยู่เสมอ
๒๐. พ่อแม่จะคอยไต่ถามเกี่ยวกับเพื่อน ๆ ที่เธอคบ

๒๑. พ่อแม่แสดงความรักให้ความอบอุ่นแก่เธออย่าง เป็นกันเอง
๒๒. พ่อแม่แบ่งงานให้เธอทำพอเหมาะกับความสามารถ
๒๓. เมื่อเธอมีปัญหามาปรึกษา พ่อแม่จะยินดีตอบให้จนเป็นที่เข้าใจ
๒๔. พ่อแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของเธอ
๒๕. เมื่อเธอทำงานผิดพลาด พ่อแม่จะตักเตือนและให้อภัย
๒๖. เมื่อเกิดการโต้เถียงทะเลาะกันระหว่างพี่น้อง พ่อแม่จะตัดสินอย่างยุติธรรม
๒๗. จะชมเชยและให้กำลังใจขณะที่เธอทำงาน
๒๘. พ่อแม่คอยไต่ถามเกี่ยวกับเรื่องการเรียนของเธอ
๒๙. เมื่อเธอได้คะแนนไม่ดี พ่อแม่จะคอยให้กำลังใจและสนับสนุน
๓๐. เมื่อเธอขอความช่วยเหลือ พ่อแม่จะให้ความร่วมมืออย่างดีที่สุด
๓๑. พ่อแม่คอยอบรมเกี่ยวกับกิริยามารยาท และความประพฤติอยู่เสมอ
๓๒. ก่อนที่พ่อแม่จะลงโทษเธอ ท่านจะชี้แจงให้เธอทราบถึงความผิดก่อนทุกครั้ง
๓๓. จักหาเสี้ยนมา เคี้ยวแก่งตัวให้ใช้ตามสมควร
๓๔. เธอกับพี่ ๆ น้อง ๆ มีความสนิทสนมกันดี
๓๕. พ่อแม่ให้เธอมีสิทธิในการใช้สิ่งของของครอบครัวทุกอย่าง
๓๖. พ่อแม่คอยแนะนำในเรื่องการแต่งกายของเธอ
๓๗. พ่อแม่ไม่ลงโทษเธอโดยใช้อารมณ์
๓๘. เวลาโรงเรียนมีงานพ่อแม่ยินดีให้เธอมีส่วนร่วมในงานที่โรงเรียนจัด
๓๙. พ่อแม่เปิดโอกาสให้เธอเลือกสถานที่ที่จะไปพักผ่อนร่วมกับสมาชิกในครอบครัว
๔๐. พ่อแม่เปิดโอกาสให้เธอพูดคุยกับท่านได้ในทุกเรื่อง

แสดงค่าอำนาจจำแนก (๓) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด
(ข้อ ๑ - ๒๐) และแบบทดสอบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ข้อ ๒๑ - ๔๐)

ข้อ ข้อที่	ค่า	ข้อ ข้อที่	ค่า
๑.	๒.๖๖๖๐	๒๑.	๔.๕๑๐๐
๒.	๔.๒๓๕๓	๒๒.	๓.๐๔๔๐
๓.	๓.๘๘๘๘	๒๓.	๕.๕๕๖๐
๔.	๔.๐๒๓๓	๒๔.	๔.๓๒๑๖
๕.	๓.๕๕๒๕	๒๕.	๔.๓๓๓๐
๖.	๓.๒๕๔๒	๒๖.	๖.๓๖๔๓
๗.	๕.๕๓๓๔	๒๗.	๕.๕๕๖๐
๘.	๕.๐๕๕๕	๒๘.	๔.๑๐๕๖
๙.	๓.๐๕๕๕	๒๙.	๓.๓๖๒๐
๑๐.	๔.๔๖๑๖	๓๐.	๖.๕๒๓๑
๑๑.	๒.๓๖๕๓	๓๑.	๕.๔๖๐๘
๑๒.	๔.๑๒๕๐	๓๒.	๔.๑๓๘๐
๑๓.	๔.๐๐๐๐	๓๓.	๔.๕๓๕๓
๑๔.	๕.๖๖๖๓	๓๔.	๕.๔๑๖๓
๑๕.	๒.๓๖๕๓	๓๕.	๓.๑๓๖๕
๑๖.	๓.๐๐๐๐	๓๖.	๓.๖๖๔๒
๑๗.	๒.๘๓๑๘	๓๗.	๓.๕๕๑๕
๑๘.	๒.๕๕๕๕	๓๘.	๔.๕๓๖๑
๑๙.	๓.๕๕๖๒	๓๙.	๓.๓๕๖๘
๒๐.	๔.๐๐๐๐	๔๐.	๓.๕๓๖๖

แบบทดสอบวัดความรู้สึกรับผิดชอบ (ข้อ ๑ - ๓๘)

และ

แบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง (ข้อ ๓๙ - ๗๒)

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึกและการกระทำบางอย่างของท่าน โดย
จะมีข้อความให้ท่านอ่าน เพื่อพิจารณาว่าท่านมีความรู้สึกหรือเคยปฏิบัติมากน้อยหรือบ่อยครั้งเพียงใด
ทั้งนี้จึงไม่มีคำตอบใดที่ถูกหรือผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความรู้สึกหรือการปฏิบัติไม่เหมือนกัน

ข้อสำคัญ ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

วิธีการตอบแบบสอบถาม

ในข้อหนึ่ง ๆ จะมีช่องว่างให้เลือกตอบ ๕ ช่อง โปรดอ่านคำถามแต่ละข้อ เมื่อเห็นว่า
ควรตอบข้อใดจึงจะตรงกับลักษณะสภาพความเป็นจริงของท่าน ก็ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่องนั้น
ในกระดานคำตอบที่ให้ไว้

ตัวอย่าง

- ๐. ข้าพเจ้าชอบดูการแข่งขันชกมวย
- ๐๐. ข้าพเจ้าชอบเล่นบิงปอง

เป็นจริงมาก ที่สุด	เป็นจริง มาก	เป็นจริง ราวครึ่งหนึ่ง	เป็นจริง น้อย	ไม่เป็นจริง เลย
X				
			X	

ขอให้ท่านพยายามตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะไม่มีผล
กระทบกระเทือนต่อท่านแต่ประการใด

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

๑. เวลาข้าพเจ้าทำอะไร ข้าพเจ้ามักทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
๒. ข้าพเจ้ามักโต้เถียง ถ้าข้าพเจ้าไม่ผิดแต่ถูกหาว่าผิด
๓. ข้าพเจ้าชอบตักเตือนเพื่อน ๆ เมื่อเห็นเขาทำผิดระเบียบโรงเรียน
๔. เวลาข้าพเจ้าจะทำอะไร ข้าพเจ้ามักคิดล่วงหน้าก่อนว่า ที่จะทำให้ไปนั้นมีผลเสียอย่างไร
๕. เมื่อเห็นสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านวางเกะกะ ข้าพเจ้ามักทนดูไม่ได้ต้องลงมือจัดเอง
๖. ข้าพเจ้าไม่ยอมให้พ่อแม่ชักชวนให้ เพราะข้าพเจ้าโตแล้ว
๗. ข้าพเจ้ารีบเข้าช่วยทำงานทุกครั้ง เมื่อเห็นพ่อแม่หรือพี่ ๆ เขาทำงานกัน
๘. ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดใจ เมื่อเห็นพ่อแม่พี่น้องเขาทำงานกัน แต่ข้าพเจ้าไม่ไปช่วยเขาทำ
๙. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในคนผู้ซึ่งทิ้งเปลือกกล้วยหรือห่อขนมบนถนนหนทาง
๑๐. ข้าพเจ้าไม่เคยติดกับเพื่อนเลย
๑๑. ข้าพเจ้ามักอ่านตำราล่วงหน้า เพื่อเตรียมที่จะเรียนในวันรุ่งขึ้น
๑๒. วิชาไหนที่ไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะพยายามทำความเข้าใจ โดยการถามเพื่อนหรืออ่านบทวนจนเข้าใจ
๑๓. ข้าพเจ้าทำการบ้านที่ครูสั่งเสร็จทันเวลา แม้ครูสอนวิชานั้นจะไม่ตรวจสอบก็ตาม
๑๔. เวลาพิมพ์หนังสือเพื่อนมาอ่าน ข้าพเจ้ามักรีบอ่านให้จบ เพื่อจะได้ส่งคืนทันกำหนดที่รับปากไว้
๑๕. ถ้าข้าพเจ้าทำข้อสอบข้อใดไม่ได้ หลังสอบเสร็จแล้วข้าพเจ้ามักกลับไปค้นตำราดูว่าที่ถูกต้องเป็นอย่างไร
๑๖. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจมาก เมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ
๑๗. เมื่อข้าพเจ้าทำอะไร ข้าพเจ้ามักทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนจะไปเล่นหรือไปพักผ่อน
๑๘. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจมาก ถ้างานที่ได้รับมอบหมายไม่ได้ผลหรือไม่ถูกต้อง
๑๙. ข้าพเจ้ามักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มากกว่าจะปล่อยเวลาให้ล่วงเลยไปเฉย ๆ
๒๐. ถ้าพบบทเรียนที่ยาก ๆ ข้าพเจ้าจะอ่านบทวนหลาย ๆ เที่ยวจนเข้าใจ
๒๑. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนที่สอบห่วยในโรงภาพยนตร์ เป็นคนน่ารังเกียจอย่างมาก
๒๒. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตัวข้าพเจ้าควรได้รับการตำหนิมากกว่าคนอื่นในบ้าน ถ้าปล่อยให้บ้านเรื้อนสกปรก

๒๓. ข้าพเจ้าไม่สบายใจ เมื่อเห็นครูเข้าสอนในขณะที่กระดานดำยังไม่ได้ลบ และครูต้องลบเอง
๒๔. ถ้าข้าพเจ้ารับปากว่าจะทำอะไรให้ใครแล้ว ข้าพเจ้าจะทำให้เสร็จเรียบร้อยทุกครั้ง
๒๕. เวลาจะไปเที่ยวนอกบ้านไกล ๆ ข้าพเจ้าจะบอกผู้ปกครองก่อน และข้าพเจ้าจะกลับมาตรงเวลาที่บอกไว้
๒๖. ข้าพเจ้าจะต่อสู้อย่างจริงจัง ถ้ามีใครมาจำกัดสิทธิ์ของข้าพเจ้าโดยไม่มีเหตุผล
๒๗. แม้จะถูกผู้ใหญ่ดูอย่างรุนแรง ข้าพเจ้าก็ไม่โกรธถ้าข้าพเจ้าทำผิดจริง
๒๘. ข้าพเจ้ายินดีทำตามคำแนะนำของน้อง ๆ หรือเพื่อนรุ่นน้องอย่างเต็มใจ ถ้าคำแนะนำนั้นมีเหตุผล
๒๙. ข้าพเจ้ายอมให้เพื่อน ๆ ทักว่าโดยข้าพเจ้าไม่โกรธถ้าข้าพเจ้าทำผิดสัญญา
๓๐. เมื่อครูมอบหมายงานให้ทำ แต่ถ้าครูไม่อยู่ในห้อง ข้าพเจ้ามักคุยกับเพื่อน แล้วเก็บงานนั้นไว้ทำที่บ้าน
๓๑. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการรักษาความสะอาดบ้านเรือนควร เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก ๆ
๓๒. เมื่อถึงเวลาเข้าห้องเรียน แต่เพื่อนชวนไปนอกห้อง ข้าพเจ้ามักออกไปกับเพื่อนด้วย
๓๓. ถ้าไม่เกรงพ่อแม่หรือผู้ปกครองอยู่แล้ว ข้าพเจ้าจะไม่ทำงานบ้านมากเท่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้
๓๔. ข้าพเจ้ารู้ดีว่าการแปร่งฟันถอนขนเป็นสิ่งที่มิประโยชน์ แต่พอถึงเวลาข้าพเจ้าก็ละเลยไม่ได้แปร่ง
๓๕. บางทีข้าพเจ้าตั้งใจว่าจะทำการบ้านหรือซักผ้า แต่พอถึงเวลาจะทำข้าพเจ้าก็มักจะผลัดไว้ทำเวลาอื่น
๓๖. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอยากกลับไปเป็นเด็กเล็ก ๆ อีก เพราะไม่ต้องรับผิดชอบอะไรเลย
๓๗. เวลาครูมอบหมายให้ทำงานเช่นทำเวร ข้าพเจ้าไม่อยากเป็นผู้รับผิดชอบ
๓๘. ข้าพเจ้าช่วยผู้ปกครองทำงานบ้างเองโดยไม่ต้องมีใครบังคับ

๓๙. ขณะทำการบ้านถ้ามีครูมายืนดู ข้าพเจ้าจะรู้สึกประหม่าใจกลัวไม่คอยคิด
๔๐. ข้าพเจ้ามักเปลี่ยนใจไม่ทำตามความคิดเดิม เมื่อได้รับคำแนะนำของเพื่อน ๆ
๔๑. ถ้าทกลมต่อนานคนมาก ๆ ข้าพเจ้าจะรู้สึกเคอะเขิน
๔๒. ข้าพเจ้ารู้สึกอาย เมื่อถูกชมต่อนานคนมาก ๆ
๔๓. ข้าพเจ้ารู้สึกวาสนเองเป็นคนขี้อาย
๔๔. ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจ ถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง
๔๕. เมื่อทำให้เพื่อนไม่พอใจ ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นกังวล
๔๖. ถ้าครูใช้ให้เขียนกระดานดำ ข้าพเจ้ารู้สึกมือสั่นกว่าปกติ
๔๗. ถ้าครูใช้ให้บอกผลงาน ข้าพเจ้าจะรู้สึกใจเต้นแรง
๔๘. งานหลายอย่างที่ข้าพเจ้าคิดว่าทำถูกแล้ว แต่ก็ยังรู้สึกหวั่นไหวกลัวว่าจะผิด
๔๙. ข้าพเจ้ารู้สึกหวั่นไหว เมื่อถูกผู้ใหญ่ติเตียน
๕๐. ข้าพเจ้าไม่กล้าสบตา เมื่อคุยกับผู้ใหญ่ เช่นครู
๕๑. เมื่อคุยกับคนที่ไม่คุ้นเคย ข้าพเจ้ารู้สึกว่าวางตัวไม่ค่อยถูก
๕๒. ข้าพเจ้ามักลังเลไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรลงไป ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผลที่เกิดขึ้นไม่มีอันตรายร้ายแรงอะไร
๕๓. ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่าเสียงสั่น เมื่อเวลาครูใช้ให้ออกไปพูดหน้าชั้น
๕๔. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเกรงใจคนอื่น เป็นสิ่งธรรมดาไม่น่ารังเกียจเลย ถ้าไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน
๕๕. ข้าพเจ้าไม่กล้าบอกความจริง ถ้าบอกแล้วทำให้ข้าพเจ้าถูกลงโทษ
๕๖. ข้าพเจ้ามักพูดปิด เพื่อไม่ให้ครู หรือพ่อแม่ตำหนิ
๕๗. ข้าพเจ้าไม่สบายใจ ถ้าต้องสวมเสื้อผ้า หรือเครื่องแต่งกายที่ไม่เหมือนเพื่อน ๆ
๕๘. ข้าพเจ้าไม่ชอบโต้แย้งกับคนอื่น เพราะไม่ค่อยมั่นใจในความคิดของตนเองว่าจะถูกต้อง
๕๙. เมื่อมีปัญหาใด ๆ ข้าพเจ้าชอบปรึกษาเพื่อนมากกว่าจะตัดสินใจด้วยตนเอง
๖๐. ข้าพเจ้ารู้สึกเคอะเขินเมื่อเดินเข้าไปในหมู่คนมาก ๆ เช่นห้องประชุม
๖๑. ข้าพเจ้ารู้สึกกังวล เมื่อต้องไปในสถานที่ที่ไม่มีคนรู้จัก
๖๒. เมื่อถูกขึ้นทบทวนคำถามของครูในห้องเรียน ข้าพเจ้ามักรู้สึกใจเต้นแรง

๖๓. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าสามารถทำงานได้อย่างมั่นใจขึ้น ถ้ามีเพื่อนร่วมงาน
๖๔. เวลาข้าพเจ้ารับประทานอาหารถ้ามีคนจ้องมอง ข้าพเจ้าจะรู้สึกเคอะเขิน
๖๕. เมื่อข้าพเจ้าจะทำอะไร ถ้ามีอุปสรรคขัดขวาง ข้าพเจ้าจะรู้สึกสิ้นหวังไปมาก
๖๖. ข้าพเจ้าเคยเลิกล้มความตั้งใจที่จะทำอะไรบ่อย ๆ เพราะคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถพอ
๖๗. เวลาทำข้อสอบ ถ้ามีครูมายืนดู ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคิดไม่ค่อยออก
๖๘. เวลาครูให้ตอบคำถาม ข้าพเจ้าจะรู้สึกเคอะเขินมากถ้าตอบผิด
๖๙. ข้าพเจ้ามักลังเลไม่กล้าทำอะไรทั้งหลายอย่าง เพราะไม่แน่ใจในผลที่จะเกิดขึ้น
๗๐. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการยอมแพ้ ทำให้สบายใจกว่าการต่อสู้
๗๑. บทเรียนบางบทข้าพเจ้าไม่เข้าใจ แต่ก็ไม่กล้าถามครูในห้องเรียน
๗๒. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเล่นการต่อสู้ ทำให้ข้าพเจ้าสบายใจกว่าการพยายามเอาชนะ

แสดงคำอ่านจำแนก (t) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบวัดความรู้ที่รับฝึกสอน
(ข้อ ๑ - ๓๘) และแบบทดสอบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง (ข้อ ๓๙ - ๗๒)

ข้อที่	คำ t	ข้อที่	คำ t	ข้อที่	คำ t
๑.	๓.๕๗๒๘	๒๕.	๔.๔๖๗๐	๔๙.	๓.๘๕๒๕
๒.	๒.๕๒๑๘	๒๖.	๕.๗๙๘๒	๕๐.	๓.๘๕๕๕
๓.	๓.๗๘๔๔	๒๗.	๓.๓๑๒๔	๕๑.	๓.๗๐๔๓
๔.	๓.๘๐๓๗	๒๘.	๕.๗๐๐๓	๕๒.	๒.๖๖๑๕
๕.	๒.๖๖๐๙	๒๙.	๑.๙๘๐๗	๕๓.	๕.๘๐๕๗
๖.	๓.๗๔๔๑	๓๐.	๕.๑๖๕๖	๕๔.	๒.๔๑๖๙
๗.	๓.๘๕๕๔	๓๑.	๔.๐๔๔๘	๕๕.	๓.๘๐๓๖
๘.	๒.๔๗๒๗	๓๒.	๔.๒๔๓๗	๕๖.	๓.๙๔๓๖
๙.	๔.๖๘๐๗	๓๓.	๖.๑๑๒๑	๕๗.	๒.๗๗๑๗
๑๐.	๒.๖๘๓๐	๓๔.	๒.๘๘๖๘	๕๘.	๖.๐๔๐๗
๑๑.	๒.				